ANUL IV. - No. 22
15 SEPT. 1928.

„Vom lovi deopotrivă în străinul parazitar
și în **Românul** necinstit și înstrăinat!“

INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naționale Creștine”
Apare la 1 și 15 a fiecărei luni

CUPRINSUL:

Un număr 12 Lei

Abonamentul în interiorul țării 1 an 300 Lei, 6 luni 150 Lei
„ în străinătate . . 1 an 400 „ 6 „ 200 „

Redactor responsabil: Dr. LAZAR ISAICU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
CLUJ, STRADA BOB N-rul 7.

TIPOGRAFIA NAȚIONALĂ S. A.
STR. REGINA MARIA N-rul 4.

ANUL IV. — Nr. 22 Cluj, 15 Septemvrie 1928

INFRĂŢIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naţionale Creştine”

Rubrica permanentă.

Pentru ca să se ştie

Denunţăm din nou marelui public pe aceia, cari au apărat pe Jidanul GROEDEL în procesul cu Maramureşenii, de pe urma căruia sătenii de baştină şi-au pierdut pădurile ce le aparţineau de veacuri:

Apărătorii, cumpăraţi cu banii lui Iuda, poartă numele:
EMIL HAŢIEGANU, deputat naţional-ţărănist şi profesor la Universitatea din Cluj.
MIRCEA DJUVARA, deputat liberal şi profesor la Universitatea din Bucureşti.
VALERIU ROMAN, proaspăt liberal, fost secretar general al L. A. N. C.

Cine ajută pe duşmanii României la bârfirea ţării?
COSTA FORU, dela „anumita presă” şi
N. GHIULEA, membru în partidul naţional-tărănist şi profesor la Universitatea din Cluj.

Având în vedere, că Inalta Curte de Casaţie a adjudecat Jidanului Groedel 26.000 jugere în paguba Maramureşenilor, aşa încât veneticul acaparator a ajuns proprietarul acestui latifundiu forestier, noi cerem cu stăruinţă, în virtutea legii agrare, ca imediat ce va fi ieşit din indiviziune Jidanul Groedel să fie expropriat la fel ca şi ceilalţi proprietari de păduri, pentru ca acele comune de pe valea Vişeului, cari au dreptul după lege, să fie puse în stăpânirea pădurilor, ce le-au aparţinut din moşi-strămoşi.

In discursul rostit la senat, în ziua de 22 Martie 1928, P. S. S. Episcopul Nicolae Ivan dela Cluj, la discuţia generală a legii Cultelor (vezi revista *Renaşterea,* organul oficial al Eparhiei, No. 14 din 1 Aprilie 1928) a atins chestiunea mizeriei Moţilor provenită din faptul că ***pădurile de mult le-a tăiat dl. Tischler cu concursul binevoitor al politicianilor patentaţi din Ardeal.***

Ştii, onorate cititor, cine sunt *„poiticianii patentaţi”,* cari au ajutat pe Jidanul Tischler să despoaie pe Moţi de averea lor strămoşească? Iată numele celor vinovaţi:
EMIL HAŢIEGANU, deputat naţional-ţărănist şi profesor la Universitatea din Cluj.
GHEORGHE LEON, deputat liberal şi profesor la Universitatea din Cluj.
PETRE GROZA[1]), fost ministru averescan.

„INFRĂŢIREA ROMÂNEASCĂ”.

[1]) **Notă.** In ce priveşte participarea fostului ministru averescan, facem următoarea rectificare: *nu* cu Jidanul Tischler, ci cu următorii Jidani şi jidoviţi, dl Petre Groza a ajutat să fie despoiaţi Moţii de averea lor strămoşească. Ii scoatem la lumina zilei din registrul de firme dela Tribunalul Cluj vol. II. pag. 163 şi vol. XI. pag. 212, aşa cum stau împreună în Consiliul de administraţie al societăţii forestiere „Călăţele“; iată-i: *Dr. Petru Groza* deputat Deva, *Gh. Nedelcu* Bucureşti, *Hermei Sertil* Wien, Dr. *Emil Haţigeanu,* Dr. *Vasile Papp, Herman Sensieb, Kelemen Bernat, Weisz József, Zoltan Fényes, Otto Groedel* [cel din Maramureş).

Soluția simțului popular.

Din prețuita revistă „Facla românească" ce apare la București, strada Vasile Lascăr No. 24, sub conducerea cunoscutului scriitor N. Casian, aflăm despre o afirmație jidovească ce nu poate rămâne fără răspuns.

In articolul întitulat „Poezia poporană în acțiunea antisemită" (No. 30—31 din 19 Aug. 1928) se spune că Jidovul Schweig dela „Curierul izraelit" a susținut acum vre-o cinci ani, că *„blânzii și bunii noștri țărani nu sunt antisemiți, dar Dnii Cuza și Paulescu îi otrăvesc prin răspândirea broșurilor"* lor.

Această aserțiune ne dovedește și de astădată cum Jidanul, chiar când are pretenții de intelectual, falsifică realitatea spre a promova interesele rassei lui. Rândurile citate merită o mai apropiată analiză. Dacă ar fi vorba de faptul brut al denaturării adevărului, nu ne-am opri asupra unei minciuni mai mult, din viața poporului ce se pretinde „ales". A minți, a înșela, a bârfi, a urî și a distruge sunt comandamente din morala talmudică, față de goimi. Nu minciuna jidovească pe care o vom spulbera cu un singur fapt, interesează, ci felul cum este prezentată publicului.

Observă, te rog Domnule cititor, cum caută să se strecoare în simpatia românească Jidanul mlădios și onctuos, încercând să șteargă deosebiri de rassă, pe care istoria universală nu le-a putut desființa, când scrie aceste rânduri: *„blânzii și bunii* **noștri** *țărani"*. Câtă prefăcută iubire față de neamul pe care îl ucide sistematic cu alcool, dupăce prin camătă l-a dus la sapă de lemn; și în acelaș timp câtă îndrăzneală nerușinată ca să scrii „țăranii noștri"!

Cum ai ajuns, venetic iudaic, să-ți însușești identitatea cu poporul de baștină, ca să împerechezi aceste două cuvinte: „țăranii noștri?" Ce legături ai tu cu omul necăjit al gliei străbune, ca să rostești posesivul „nostru"? Pe ce cale, mă rog, ai ajuns la această „nostrificare"?

Neamul tău, religia ta cu mesianismul ei neîmplinit care te împinge la dominația universală prin sugrumarea celorlalte națiuni, concepția ta despre lume, cea mai egoistă și sălbatic exclusivistă așa cum ți-a adâncit-o în suflet din generație în generație doctrina talmudică, toată viața rassei tale din trecut și aspirațiile de viitor, te fac să te ții departe, izolat, ca „popor ales"(!) de ceilalți muritori.

Așa fiind, pe cine vrei să înșeli, Jidane? Pentru ce zici: „țăranii noștri"? Pentru ce să nu ai curajul opiniei adevărate, pe care o practici în toate zilele și să spui: „victimele noastre"?

Acesta-i adevărul. Nu ai altă apropiere cu nația românească decât aceea ce există între muscă și paiangenul ce-i suge sângele.

Să nu credeți, Jidani din România întregită, că prin Constituția din 1923 v'ați instalat în sufletul poporului român. Documentul de acum cinci ani, coprinde o formală soluție, pe hârtie, pentru ochii străinătății. Sunteți cetățeni, dar nu ați înaintat nici cu un milimetru în simpatia poporului român. Din contră. Autohtonii se deșteaptă tot mai mult în fața problemii jidovești, pentrucă îi simte apăsarea, cu tot cortegiul de suferințe și primejdii.

Așa fiind realitatea, cum îndrăznești Jidane să răspândești a doua minciună, că Dnii Cuza și Paulescu otrăvesc sufletul țărănimii cu broșurile lor antisemite?

Distinșii noștri fruntași nu au făcut decât și-au plecat urechea la glasul înăbușit al nației și după-ce i-au denunțat cu bărbăție durerea pricinuită de parazitul iudaic, au formulat programul politic al L. A. N. C.

Antisemitismul nu este o invenție a unor spirite neastâmpărate, tulburătoare, biciuite de patima urii; antisemitismul este efectul firesc, deci inevitabil și fatal, al prezenții Jidanilor în căminul oricărei nații. Istoria dovedește exactitatea acestei afirmațiuni. O recunoaște chiar Judeul Bernard Lazare în cunoscuta-i lucrare, apărută la Paris în 1894, întitulată: *L'antisémitisme, son histoire et ses causes.* Nu mai este nevoie de nici o demonstrație în aceasta privință.

Totuși pentru a desvălui în mod incontestabil simțul antisemit al poporului nostru, amintesc un fapt precis, asupra căruia orice fruntaș politic român are datoria să mediteze.

Faptul caracterizează adâncul simț politic al poporului de dincoace de Carpați. Și anume: când s'a întins în Ardeal către sfârșitul anului 1918 volbura revoluției, care împreună cu armata română a măturat pentru vecii vecilor domnia maghiară depe aceste plaiuri românești, *cea dintâi măsură de ordin practic, pe care a luat-o poporul dela țară, spre a-și îmbunătăți situația, a fost alungarea Jidanilor din coprinsul satelor românești.*

Iată dovada celui mai curat și adânc antisemitism, nu inventat de doctrinari și propagat de „huligani" cum zic semiții dela „anumita presă"; ci izbucnind spontan din simțirea populară, plămădită în suferința îndelungată pricinuită de Jidani și descătușându-se conștient în singura soluție radicală a izgonirii parazitului din cuprinsul căminului strămoșesc.

I. C. Cătuneanu.

Memoriu în chestia Moților

Cluj, 25 August 1928.

Scumpe Domnule Profesor,

Văzând întrebarea, ce binevoiți a-mi pune în articolul: „Praf în ochii Moților" din Nr. 20/1928 al „Infrățirii Românești", țin a Vă răspunde, că urmăresc neînduplecat desfășurarea chestiunii Moților. Drept dovadă îmi iau voie a Vă înfățișa memoriul înaintat în afacerea Tischler.

Primiți Vă rog, — pe lângă viile mele mulțumiri pentru atenția constantă, ce acordați cauzei Moților —, asigurarea neschimbatului meu devotament.

Amos Frâncu.

D-sale Domnului
Prof. I. C. Cătuneanu
Cluj.

Onorat Comitet Agrar,

In urma avizului Onor. Comitet Agrar Nr. 4780 din 28 Iunie anul 1928, făcându-se cunoscut că sub Nr. 1519 din 1928 Mauriciu Tischler, Albert Bürger și soții au făcut cerere de revizuire în contra hotărîrii Comisiunii județene din Cluj Nr. 98/928 privitoare la proprietățile lor din regiunea Ciucea, Vlădeasa și provocate fiind subsemnatele comune moțești din Munții Apuseni de a-și înainta în două luni memorii și acte, subsemnatele comune prin procuratorul lor legitimat Dr. Amos Frâncu avocat, înaintează în termen, constatând că procuratorul nu a primit acest aviz, următorul

MEMORIU

dimpreună cu actele justificative citate.

I. Pădurile și pășunile din Munții Apuseni au fost reclamate în cursul secolilor ca fiind *ab antiquo* proprietatea comunelor moțești, dela cari le-a răpit statul dușmănos unguresc și magnații maghiari ca domenii private, între cari sunt și domeniile

baronilor Iosika, trecute pe prețuri de batjocură, în posesiunea actualilor speculatori de obârșie străină.

Pentru cunoscătorii de drept și istorie, este știut, că pădurile și pășunile din Munții Apuseni au format obiectivul alor zece revoluțiuni și a memorandelor fără sfârșit la Curtea din Viena, dintre cari mai cunoscute sunt și în parte publicate memoriile lui Horia și Iancu.

Tot așa este cunoscut, că în revoluția din *1918* din Ardeal pentru Unire, Moții au luat armele și prin legiunile lor (Cluj și Alba-Iulia) au asigurat libera hotărîre a Ardealului Românesc de a se uni cu Țara Mamă și au facilitat intrarea armatei române până în regiunea Ciucea, tocmai acum discutată, fără nici o împușcătură, pe când Moții, mai ales din această regiune, au plătit devotamentul lor cu o serie lungă de martiri, unii arși pe rug, alții asasinați între orori.

Au făcut aceasta Moții deoparte împinși de tradiționala lor conștiință națională, de altă parte asigurați oficial prin conducerea revoluției, cum dovedește anexa, că *dreptul lor istoric* la păduri și pășuni integrale, va fi recunoscut de România liberatoare.

Intr'adevăr *M. S. Regele Ferdinand* în 1919 la Cluj și Câmpeni a repetit cuvântul salvator: *„Pădurile și pășunile din Munții Apuseni vor fi ale Moților“*.

S'a găsit, că prin legea agrară și cota ei de 7 jug. la păduri și 22 jug. la pășuni, se vor îndestuli revendicațiile Moților. In aplicare însă, grație mașinațiunilor expertului silvic Gh. Golgoteanu, inducând intenționat în eroare autoritățile agrare, cum este și cazul de față, s'au scutit, — împotriva legii agrare și a intențiilor legiuitorului, care vrea să dea cotă maximală în munți, pentru a crea prin păduri și pășuni comunale pe seama muntenilor, a căror existență depinde dela păduri și pășuni, condiții de existență, — s'au scutit imense teritorii de păduri și pășuni, în favorul proprietarilor și societăților de exploatare.

Văzându-se frustrați de beneficiile legii agrare și de dreptul lor istoric, Moții au apelat cu doleanțele lor la Tron și la Guvern.

Nemuritorul *Rege* a răspuns: „Nu voiu lăsa să piară pe Moți și nici dreptatea lor“.

Iar președintele Consiliului de Miniștri: *Ion I. C. Brătianu* de veșnică amintire, prin *telegrama* cunoscută, a luat angajament personal și în numele Guvernului, că se va face dreptate Moților și doleanțele lor vor fi soluționate conform legii.

După asemenea antecedențe s'a numit *o comisiune de trei miniștri* pentru cercetarea doleanțelor Moților și aceștia, cât pentru doleanțele în reforma agrară, au dat sub Nr. 914/927 al d-lui Ministru de Agricultură și Domenii, delegație unei comisii și în cauza plângerilor comunelor subsemnate pentru situația creată prin hotărîrea Nr. 254/926 a onoratului Comitet Agrar în domeniul Tischler-Bürger, prin care hotărîre pe baza expertizei Golgoteanu-Popescu, s'a revizuit în principiu hotărîrile instanțelor inferioare, cari observând cota legală, expropriase aproape integral, pentru păduri și pășuni, domeniul în chestiune.

Raportul depus și înaintat aici, sub 2 în copie, de comisie, conchidea că hotărîrea Nr. 254/926, a cărui parte integrantă o formează expertiza Golgoteanu-Popescu, dovedită cu documente publice, că nu corespunde stării faptice referitor la cele opt comune și nu a considerat peste tot vechea comună Poeni și nici noua comună Lunca Vișagului din acest masiv, este neexecutabilă, urmând să fie revizuită și casată.

Susținând comunele în întregime toate concluziunile de fapt și drept din acest raport, ele constată, că prin aceste sunt perfect combătute aserțiunile din cererea de revizuire ale lui Tischler și cons. și constată, că Guvernul prin Ministerul de Agricultură și Domenii a înaintat acest raport Onoratului Comitet Agrar pentru a pronunța cele legale, fiind la mijloc, (prin expertiză), erori esențiale și falș în acte publice.

Dar *independent de această acțiune* a Guvernului pe lângă Onor. Comitet Agrar, fiind evident din constatările oficiale silvice, că hotărîrea Nr. 254/926 este dată numai *în principiu și ca aviz,* serviciul silvic al statului în conf. cu instr. din Ord. 13575 din 1922, chemat să aplice pe teren hotărîrea 254/926 a Comit. Agrar și-a depus sub titlul de „Proces Verbal“ la comisia de ocol chemată prin legea agrară de a executa hotărîrile definitive, *opinia sa silvică,* prin care conchidea, că hotărîrea Nr. 254/926 din motive faptice și de drept nu se poate executa fiind și de altfel numai principială ca aviz și că prin urmare pe baza dovezilor autentice anexate și la dosar și văzând că comunele Poeni și Lunca Vișagului au fost neconsiderate în procedura anterioară, urmează să se facă o complectare expropriindu-se terenele necesare pentru păduri și pășuni comunale, în favorul celor zece comune interesate.

Această opinie silvică și dovezile de fapt câștigate în cursul procedurii, au determinat Comisia de Ocol și Comisia Județeană să pășească la expropriere prin complectarea efectivă a hotărîrii principiale Nr. 254/926 a Comit. Agrar.

Intr'adevăr, prin hotărîrea Nr. 254/926 S. Tr. din 18 Martie 1926 a Comit. Agrar s'a admis exproprierea pădurilor d-lor M. Tischler și Bürger cu soția, „potrivit art. 24 și urm. și 32 și urm. din legea agrară“, și ca atare toate nevoile de păduri și pășuni comunale, a comunelor învecinate cu proprietățile de mai sus, urmau să fie satisfăcute din aceste proprietăți.

Pentru determinarea acestor nevoi Comit. Agrar a luat în considerare raportul inspectorilor Golgoteanu și și Popescu — Pera, pe baza căruia Comit. Agrar prin hotărîrea de mai sus decide a „dispune“ a se expropria suprafețele arătate în numita hotărîre.

Cu această ocaziune alegerea suprafețelor de expropriere se lasă *„la acordul părților“* interesate.

Serviciul silvic urmând a defalca pe teren suprafețele de expropriat, constată, că lucrarea nu se poate executa din următoarele motive:

a) *Numărul capilor de familie* indicat în raportul inspectorilor nu corespundea cu realitatea, după cum s'a dovedit cu certificatele comunale depuse la dosarul înaintat Ministerului de Domenii de către Dir. silvică cu raport și ca atare nevoile de păduri și pășuni nu erau complect determinate.

b) *Cota* stabilită era prea mică în raport cu situațiunea comunelor dintr'o regiune muntoasă, unde existența locuitorilor se rezumă la creșterea vitelor și munca la pădure.

c) *S'au omis dela împroprietărire comune*, cari nu puteau fi satisfăcute cu păduri și pășuni decât din proprietatea Tischler-Bürger.

d) *Numerile top.* indicate în hotărîre nu sunt corespunzătoare cu realitatea.

e) *Acordul nu s'a putut obține sub nici un motiv.*

Pentru toate aceste motive a dresat un proces verbal, ce l-a înaintat Comisiei de Ocol pentru expropriere Huedin, care urma să execute hotărîrea Comit. Agrar arătată mai sus.

Comisia de Ocol constatând, că din modul cum este redactată hotărîrea prin întrebuințarea frazei de, „dispune a se expropria“, nu poate fi considerată ca o hotărîre definitivă de expropriere, ci numai ca un *aviz,* constatând asemeni, că aceasta rezultă neîndoios și din fap-

tul, că prin hotărîre nu s'a determinat precis suprafața expropriată, — s'a sesizat și în consecință a dispus executarea hotărîrii Comit. Agrar în sensul, ca să exproprieze proprietățile de mai sus „în conf. cu art. 24 și 32 și urm. din legea agrară“, așa cum s'a decis de Comit. Agrar.

Comisiunea de ocol cu ocaziunea desbaterilor constată în adevăr, că raportul inspectorilor Golgoteanu și Popescu-Pera *nu* indică adevăratele nevoi de păduri și pășuni, așa cum glăsuește legea și verificând arătările din corpul procesului verbal depus de serv. silvic, constată, că arătările din acel proces verbal reprezintă *adevăratele necesități* a comunelor de Moți subsemnate din Munții Apuseni și având în vedere, că comisia nu este legată de raportul inspectorilor invocat mai sus, de vreme ce a constatat, că nu reprezintă adevărul și în consecință a declarat de expropriate suprafețele indicate în procesul verbal, cuprinzând opinia silvică.

Această hotărîre apelată și contestată de proprietari, se judecă din nou de Comisia Județeană din Cluj, care făcând aceleași constatări menține hotărîrea Comisiei de Ocol.

Ambele hotărîri ale instanțelor inferioare agrare, dupăce legea agrară decretează hotărîrea Comisiei Județene „definitivă“, au fost executate în teren, conf. procesului verbal anexat în original (3).

Astfel masivul de munte Tischler-Bürger, care din timp îndepărtat e leagănul și dreptul comunelor românești, strajă la trecătoarea Ciucea din Ardeal în ținuturile ungurene de altădată și care în extensiune de peste șasesprezece mii jug. a trecut din posesiunea magnaților răpitori cu o valoare de șaptezeci mii de coroane în posesiunea actualilor posesori revizioniști, — a ajuns din nou în stăpânirea celor zece comune moțești, conform dreptului și legii agrare, isvorîtă din gura Marelui Rege Ferdinand și astfel este asigurată o modestă existență pentru Moții, ce se pot susține numai cu ajutorul acestor păduri și pășuni.

Astfel au înțeles comisiunile agrare inferioare și la data anterioară, *în conglăsuire cu opiniile silvice de atunci*, să facă dreptate legală Moților pentru *opt* comune, iar actualele comisiuni au făcut-o pentru *zece* comune, rămânând bine stabilit, că Onor. Comit. Agrar, Casația reformei agrare, indusă altfel în eroare prin datele false ale *expertizei Popescu-Pera* și fără a avea comunele prilej de a cunoaște acest act, *pentru care ne înscriem în fals*, a adus o hotărîre numai *principială de aviz,* în urma revizuirii cerute de proprietari, trimițând-o forurilor în drept pentru *complectare.*

Complectarea s'a făcut ca și în alte cazuri similare.

Astfel fiind antecedențele obiective de fapt și de drept, fiind soluțiile date de Comisiunile de Ocol și Județeană, evident în concordanță cu *hotărîrea Comit. Agrar 254/926, care e numai de natură principială și conține numai un aviz cu condiția rezolutivă a acordului părților,* cazul vine din nou la Comit. Agrar pentru îndeplinirea procedurii de reformă agrară. Comit. Agrar, (Casația de reformă agrară după legea Constantinescu) în cazul, că din nou se pronunță, rămâne cert stabilit, că a dat numai aviz, și numai în acest caz are loc o cerere de revizuire, ca formă, deși ca fond și legalitate nu este îndreptățită.

In caz contrar potrivit art. 81 din legea agrară, Comit. Agrar nu are căderea de a se pronunța încă odată, fiindcă dispozitivele Comisiunii Județene în materie de executare le judecă ca *ultim for* cu titlul de contestație, iar contestația proprietarilor, care a numit-o și apel, a fost definitiv respinsă, și nici nu puteau fi atacate hotărîrile de complectare în executare a Comisiei de Ocol și Județene, prin cerere de revizuire.

Cum hotărîrea Comitetului Agrar 254/926 este numai *indicativă* lăsându-se la acordul părților și *nu este imperativă,* după ce părțile chemate la conciliațiune nu au putut cădea de acord, orice om de lege și astfel și instanțele inferioare, ținând cont de nouile fapte dovedite în cursul procedurii, cari anulau elementele neexistente de fapt ale expertizei Golgoteanu-Popescu, s'au pronunțat în textul și spiritul legii și a dreptății, și conform nevoilor de existență ale comunelor moțești.

II. Contra acestora caută proprietarii cu șurubării talmudice a înscena autoritatea *„lucrului judecat“*, invocând hotărîrea Nr. 254/926 a Comit. Agrar.

Cum în Comit. Agrar sunt magistrați, oameni de legi, ei nu vor putea fi induși în eroare prin intervertirea doctrinei și citate nepotrivite.

Nu este aici locul deci de a desvolta pe larg doctrina, ci este numai de a constata, că exceptio rei judicatae are loc numai când *identitatea subiectelor din litigiu* este în cauză.

Este însă dovedit, că în hotărîrea Nr. 254/926 figurează numai *opt* comune, iar în hotărîrile actuale *zece* comune, adică în plus *Lunca Vișagului și Poeni.*

Prima condiție formală deci, pentru res judicata, lipsește.

Lipsește și a doua condiție: hotărîrea Comit. Agrar nu este *nici imperativă nici executorie,* ci este numai un *aviz principial,* ca indicație pe baza unei expertize, *făcut dependent de acordul părților.*

Indată ce este o *condiție rezolutivă* la mijloc și desacordul părților este dovedit, nu poate fi vorba de res judicata și cu atât mai puțin de o expropriere definitivă, fiindcă tocmai concepțiunea condiției rezolutive, exclude concepțiunea de „definitiv“.

Prin urmare este deplasată provocarea proprietarilor la art. 139 din legea agrară, altfel neaplicabil în materie de păduri și pășuni, fiindcă este dovedit că hotărîrea 254/926 prin dependența sa de acordul părților și conținând numai un aviz, nu conține o expropriere definitivă.

Economia legii agrare și constanta jurisprudență a On. Comit. Agrar dovedește că art. 139 se referă numai la moșie de câmp și nici într'un caz nu se referă la păduri și pășuni, care nici gramatical nu cad sub concepțiunea de „moșie“.

Faptul, că la un masiv de păduri și pășuni convergează mai multe comune limitrofe, în alte condițiuni decât la moșia de câmp, a determinat apoi nevoia, ca pentru fiecare comună să se întocmească o opinie silvică deosebită și să se aducă hotărîre deosebită în materie de expropriere.

Până atunci însă exproprierea nu este terminată, ci numai în curs, până când există o singură comună a cărei nevoi legale de pădure și pășune nu sunt îndestulite.

Și în adevăr, de câte ori s'a semnalat, că mai sunt comune interesate la vre-un masiv, deși exproprierea în raport cu o comună a fost aprobată de Comit. Agrar, s'a operat noui exproprieri în continuare dela proprietar, fără a se putea invoca autoritatea lucrului judecat.

Drept caz tipic a jurisprudenții în această cauză invocăm hotărîrea anexată în extras copie, în pădurile și pășunile d-lui Gheorghe *Bánffy* la Răchițele sub Nr. 846/925, aprobată în întregime de Comit Agrar.

Cerem ca să se prezinte Onor. Comit. Agrar, acest dosar și să se constate, că deși în procedura primă s'a expropriat până la Comit. Agrar terene de pădure și pășuni din masivul Banffy numai pentru comuna Răchițele, ivindu-se *alte și noui comune* cu reclamațiuni de împroprietărire și alte constatări de fapt, decât cum era în expertiza insp. Golgoteanu, s'au expropriat dela proprietar din nou terene pentru păduri și

pășuni, nu numai, dar și comunei Răchițele i s'a dat în cursul procedurii a doua, din nou, *pe lângă cele vechi, alte terenuri în plus* pentru păduri și pășuni.

Astfel este complectamente elucidat, că până când într'un masiv sunt comune, cum este și cazul de față, cari n'au fost îndestulite cu păduri și pășuni conf. legii, *exproprierea nu este terminată,* este în curs, deci hotărîrea Nr. 254/926 tocmai fiindcă nu vizează toate comunele interesate, *nu conține expropriere definitivă, ci numai un aviz,* care prin instanțele inferioare se poate observa în raport cu nouile elemente de fapt dovedite prin expertiza comisiei Guvernului și în particular în urma delegațiunii date prin Ministrul de Agricultură, de lege, președintele Comit. Agrar.

In consecință pretextul lucrului judecat, invocat de proprietar în reviziune, nu-și are locul din motivele înșirate și din motivul, că On. Comit. Agrar prin hotărîrea 254/926 nu a făcut o expropriere definitivă, ci numai „*dispune*" să se exproprieze suprafețele luând și *acordul* și avizul părților în ce privește alegerea, situația, posibilitatea de folosință.

Cum acest acord nu s'a realizat și prin urmare nu există esența unei sentințe executabile după norma juridică: Sententia facit legem inter partes, Comisia de Ocol constatând desacordul și că nu a intervenit o expropriere definitivă, a trebuit să determine adevăratele nevoi și să dea o hotărîre în consecință.

Căzând astfel punctul *2* al cererii de revizuire, pretextul invocat la punctul *3* cade de asemenea pe considerentele de mai sus.

Intâmplarea, că procesul verbal depus de serviciul silvic nu este intitulat „opinie silvică", nu constitue nici un argument de revizuire fiindcă după doctrină, nu titlul ci conținutul determină actul, după toate codurile din lume, iar procesul verbal din chestiune conține opinia silvică efectiv.

Nici raportul insp. Golgoteanu și Popescu luat în considerare în procedura anterioară nu este intitulat „opinie silvică", ci este un simplu raport făcut în baza unei delegațiuni.

Dealtfel constatând, că opiniile silvice vechi, cari le-a înlăturat cu date dovedite falșe raportul Golgoteanu—Popescu, ajung aproape la aceleași concluzii cași actualul proces verbal al serviciului superior silvic, este evident că părerile sau opiniile serviciului silvic cerute prin legea agrară, la determinarea pădurilor și pășunilor comunale, nu sunt ținute a se intitula „opinie silvică" ci ele pot fi scrise sub orice titlu de: referat, raport, părere, opinie, etc. și astfel și „motivul" de reviziune dela punctul *4* cade.

In ce privește pretextul dela punctul *5,* prin care se insinuă violarea art. 32. din legea agrară, cade și acesta pentru motivul, că toate comunele în cauză s'au folosit în trecut și s'au putut folosi în urma configurației geografice și economice, *exclusiv* de păduri și pășuni din proprietatea Tischler—Bürger, și aceasta stare de lucruri se desprinde ca *singura soluție și pentru viitor.*

Proprietatea Tischler—Bürger este singură, care înconjură comunele interesate în acest litigiu și nici într'un caz nu se putea trece cu această pădure cu *30—40 Km.* până la proprietatea statului indicată de recurenți, fiindcă această împroprietărire a comunelor în cauză cu păduri și pășuni din proprietatea statului situată *în județul Bihor ar fi rămas fără efect,* comunele neputând folosi nici pădurile și nici pășunile *din cauza depărtării.*

Legea Agrară are la bază considerațiuni sociale și economice pentru țărănime, nu ruina lor, deci indicațiile recurenților sunt numai *praf în ochii Moților* și suntem siguri, că nu vor putea impresiona pe un judecător imparțial.

Tot așa nu va putea impresiona pretextul excesului de putere inventat de recurent la punctul *6,* fiindcă Comisia de Ocol nu face altceva, decât fixează prețul materialului lemnos, ce va rămâne și trebue să rămână netăiat depe suprafețele expropriate pentru pășuni ca păduri, ca *protejare a solului* în sensul aliniatului 1 și 2 dela art. 16. din legea publicată în Monit. Of. 140 din 1924 și regulam. ei din Monit. Of. No. 85 din 1925.

Sunt cunoscute întregii obște românești pustiirile enorme făcute prin *revărsări de ape* pe Someș și Criș, pe urma defrișărilor barbare, *rase* provocate de Tischler și soții săi exploatatori.

Ar fi prin urmare, a expune toate pășunile și chiar vetrele comunelor la inundări, dacă acest material nu s'ar conserva pentru protecția pășunilor comunelor și siguranța întregului grup de teritorii din ținut.

Deși prețul nu era la 1913 în cadrul legii art. 50. și viitor, nici pe jumătate, serviciul silvic a majorat prețurile pentru materialul conservat ca pădure pentru protecția pășunilor.

Pretextul arătat la punctele 7 și 9 cad de îndată ce s'a constatat și prin procesul verbal anexat al delegației de experți al Guvernului și prin opinia silvică recentă, numită proces verbal și prin două instanțe din fața locului și și prin certificatele oficiale depuse la Ministerul de Agricultură, că raportul insp. Golgoteanu—Popescu, nu arată realitatea ci o desfigurează.

La procesul verbal al delegațiunii numite sunt anexate câte un *certificat* pentru fiecare comună, prin care se dovedește oficial numărul capilor de familie existenți cum și *declarațiunea* comunelor că n'au fost cercetate prin insp. Golgoteanu și Popescu atunci când li s'a stabilit nevoile de păduri și pășuni, pe baza cărora s'a dat hotărîrea Comit. Agrar No. 254/926.

Rugăm cu insistență, ca procesul verbal cu data 8 Noemvrie 1927 și anexele ei, cari s'au înaintat la Ministerul de Agricultură și Domenii prin Delegația Guvernului, să se conexeze la dosarul actual.

Astfel apoi se va vedea netemeinicia argumentului adversarilor și temeinicia motivelor sătenilor.

In ce privește motivul dela punctul *8* al recurenților, comisiunile nu au violat art. 20 din legea agrară, ci au procedat așa cum au socotit de mai bine, făcând pe arbitru întrucât părțile n'au putut cădea de acord și a trebuit să proceadă potrivit situației, ca să creeze păduri și pășuni viabile.

Pretextul revizionist dela punctul *10* cade prin faptul, că atât prin certificatele depuse de comune și înaintate Ministerului de Agricultură, cât și prin datele subliniate în procesul verbal al serviciului silvic se dovedește îndeajuns, că numărul capilor de familie din *Lunca Vișagului* nu s'a luat în considerare la comuna Vișag, deoarece dela *235 până la 387* capi de familie, este o diferență strigătoare, de mare, iar faptul se poate verifica oricând la fața locului, întrucât nimic nu poate fi schimbat.

In ce privește pretextul de reviziune dela punctul *11* nu am putea răspunde decât apreciind ca prefăcute naivități argumentările sale, întrucât românește a „*dispune*" înseamnă a *ordona,* iar Comit. Agrar nu-și putea ordona lui însuși singur, ci putea ordona numai autorităților în subordine.

Aceste autorități inferioare au aplicat legea și dreptatea făgăduită de Regele Ferdinand și Ion. I. C. Brătianu!

III. In ce privește pretextele de fapt invocate la cap. III de proprietari, aceste nu merită nici un răspuns, fiindcă tocmai prin aceste *manevre* caută a-și masca slăbiciunea de fapt și drept, când față cu sfânta dreptate și perfecta legalitate invocă *spectre imaginare* ca „sguduit

rea încrederii în lege, nesiguranța drepturilor și legilor țării, primejduirea Constituției și a existenții națiunii române" cari eculubrațiuni nici într'un chip nu au loc.

A apăra împotriva României și instituțiilor sale un pretins interes personal, mai bine zis *un gescheft* a acelora, cari de ani de zile cu ajutorul de tot felul de „experți" căuta *a vinde statului,* în conștiința că Moții stau înfipți în dreptul lor, terenuri expropriabile cu ajutorul unor politiciani, pe prețuri fabuloase ori prin schimbul pădurilor defrișate: este o înscenare atât de bizară, încât de un astfel de simulacru numai *coreligionarii lui Trotzki și Zinowiev* sunt capabili.

Țara Românească nu aceștia o pot apăra, ci vor apăra-o Românii, de sigur în rândurile întâi: *Moții.*

IV. Văzând speculatorii revizioniști, că astfel de apucături meschine nu vor putea reuși de a crea atmosferă pentru tribulațiunile lor, — *D-l Tischler* prin un memoriu ulterior încearcă *o milogeală,* invocând altfel cu acte neautentificate, *mila* Comit. Agrar, zicând că el nu e *„bogatul"* Tischler ci *„săracul"* Tischler și s'ar afla în ananghie până la L *60* milioane datorii, dacă Moților li s'ar face dreptate prin reforma agrară.

Acest fel de argumentare, care nu are ce căuta unde e vorba de drept și lege, este ce se poate mai șubred, mai tendențios și mai semnificativ și se pare că și însutitul milionar, soțul său *Bürger A., senatorul dela Mureș,* s'a jenat de a se ralia la acest fel de menevre.

Cât pentru D-l Tischler, dacă starea averii lui ar avea vre-o importanță în această cauză de drept și lege, atunci el ar fi trebuit să prezinte un *bilanț* complect și despre pasive și despre active și aceasta sub control de experți. Atunci s'ar fi văzut de câte sute de ori este activ d-l Tischler în milioane, și sub nume propriu și în societățile de exploatare create de el ori achiziționate prin el (Râul Alb, Regatul Mare, pe care l-a cumpărat în masivul Banffy cu 18 milioane etc). Ca să se vadă cu câtă ușurință încearcă a frustra pe Moți, alăturăm în contact cu pădurile sale din masivul Banffy un proces verbal cu cadouri princiare (cazul dela Răchițele). „Săracul" face „daruri princiare"?

Un om care se numește pe sine „craiul munților" în megalomania sa, nu se jenează în asemenea condiții de a se înfățișa tot atât de sărac, ca-și când s'a pripășit în Ardeal. A reușit nu de a provoca mila, ci să dovedească că pe când Moțului într'adevăr cerșetor, i se ia *perna, sumanul și săcurea* pentru restanțele de dări și contribuții, pe atuncia *Ad.-ția Financiară din Cluj* îl așteaptă *de trei ani* cu contribuții restante de *un milion și jumătate,* după dovadă produsă de Tischler.

Pe acest teren nu putem urma controversa, ci revenim ad rem și constatăm, că Mauriciu Tischler și soții sunt singurii proprietari mari din România Mare, cari până astăzi dispun de peste cincisprezece mii jug. cad. pădure neexpropriată în județul Cluj în masivul Ciucea, trei mii jug. cad., sub firma „Râul Alb" în masivul Răchițele, trei sute jugere la Popfalău, tot jud. Cluj, iar sub firma „Regatul Mare" pădure cumpărată de trei mii jugere, toate aceste în jud. Cluj. Dar mai are și altele, vre-o șase mii jugere în jud. Satu Mare și un număr considerabil în jud. Mureș și Someș și de sigur și în alte județe, pe cari noi pentru moment nu le putem înșira, fiindcă Tischler cu încălcarea legii nu a făcut declarație, iar coordonarea nu s'a făcut.

Din toate acestea rezultă, că dreptatea făgăduită Moților de făuritorii României Mari, cere, ca legea agrară să se aplice în text și spirit *și* la domeniile private din jud. Cluj, cum s'a făcut dreptate în masivele statului din jud. Alba și Turda.

CONCLUZIUNI

V. Pentru motivele arătate mai sus și pentru motivele invocate de comisiunile pentru expropriere:

Cerem respectuos ca On. Comit. Agrar să binevoiască a respinge cererea de reviziune a proprietarilor M. Tischler, A. Bürger și soții și a decreta *menținerea* hotărîrilor No. 98 928 a Comisiunii Județene-Cluj și No. 7/928 a Comisiunii de Ocol-Huedin.

In subsidiar rugăm, ca în cazul, când dato sed non concesso, motivele invocate de noi și de comisiunile de expropriere, nu s'ar accepta ca bază de drept pentru menținerea hotărîrilor Comisiunii de expropriere Județene și de Ocol, atât pentru erorile esențiale, cât și pentru falșul în acte publice dovedite, procedura să fie suspendată și întreg dosarul să fie trimis *Parchetului* Tribunalului-Cluj pentru a se constata și sancționa, că raportul insp. Generali Gh. Golgoteanu și Popescu — Pera este un document falș și că elementele din acest raport, pe baza cărora s'a dat hotărîrea Comit. Agrar No. 254/926 în cauză de expropriere a proprietarilor Tischler, Bürger și Soția, sunt falșe, cerând în consecință, ca numita hotărîre, atât pentru erori esențiale cât și pentru *falș în acte publice* să fie casată, iar hotărîrile Comisiei de Ocol și Județene să fie aprobate în întregime.

Cum atribuțiile de casație au fost transmise prin lege specială asupra Comit. Agrar, cererea noastră subsidiară se adresează On. Comitet. Agrar, ca instanță de casație și tocmai pentru prestigiul acestei instanțe, din care fac parte și înalți magistrați, rugăm să se *recuze* toți membri, cari au în această chestie păreri preconcepute ori au afinități sau contanct cu proprietarii, advocații și patronii lor fățiși ori oculți.

Cu distinsă stimă:

Comunele: Vișag, Lunca Vișagului, Traniș, Sebeșul-Mare (Valea Drăganului), Bociu, Secueu. Rogojel, Bologa, Ciucea și Poeni, toate din județul Cluj.

Prin procuratorul lor:

(ss.) Dr. Amos Francu.
avocat.

Cluj 23 August 1928.

Cu cinci anexe:

1. Manifest, în copie.
2. Proces-Verbal dela 8 Noemvrie 1927, în copie.
3. Proces-Verbal No. 191 de pred re, în original.
4. Hotărîrea Comisiei Județene No. 846/925., în copie extract.
5. Proces-Verbal dela 26 Iulie 1926, în copie.

Onor.
Comitet Agrar secția Transilvaniei
București.

Publicăm mai jos documentul istoric, amintit ca anexă la memoriul adresat comitetului agrar.

MANIFEST

Către Românii din Munții Apuseni și din Zarand.

Cluj, 28 Oct. 1918 nou.

Moților! Fraților!

Nu mai este Împărat! Și-a deslegat supușii de jurămintele silnice! Robia străină trage de moarte! Ceasul isbăvirii a sunat! Noi Românii stăpâni suntem pe soarta noastră! Ne vom croi soarta cu armele în mână!

La arme!

La arme pentru unirea tuturor Românilor! In 48 Moții strigat-au la Blaj: Noi vrem unirea cu Țara!

Unirea aduce în dar: pământ și libertate!

Dela voi, viteji depe Arieș, Someș și Criș, așteaptă obștea: *Să încingeți întâi armele!*

Tot ce ne-au răpit regii Ungariei şi stăpânii străini ai Ardealului:

Păduri, păşuni şi băişaguri ni le va da toate România şi Regele Ei nebiruit! Ne vor da cu două mâni tot ce a cerut: *Horia şi Iancu.*

Noi ofiţeri şi soldaţi români din Ardeal i-am jurat credinţă Regelui României!

Dela voi Moţilor, fraţilor, aşteptăm să ne urmaţi cei dintâi!

La arme! Fără arme nu-i drept, nici pace, nici ţară!

Uniţi cu fraţii de pretutindeni împingem hotarele la Tisa şi Dunăre! In moşiile mănoase dela Tisa şi Dunăre se v r implânta: Moţii şi Crişenii! O să fiţi străjerii României-Mari, una şi nedespărţită, ca Sfânta Treime!

Porniţi din toate satele cu arme şi merinde la Cluj şi Bălgrad, sub căpitani aleşi!

La Cluj vă aşteaptă I Legiune românească din Ardeal!

La Bălgrad a II-a! Pentru toţi, cari nu au, vor fi: Arme, bani şi hrană!

Am luat eu: **Dr. Amos Francu,** nepot de tribun, vechiul apărător al Moţilor, **comanda!** Din încrederea ofiţerilor şi soldaţilor eu poruncesc ca tribunii de altă dată! Pentru tot ce poruncesc şi făgăduesc: stau bun cu cinstea şi capul meu!

Fraţilor! Adunaţi-vă la Câmpeni, Abrud, Zlatna, Gilău, Huedin, Brad şi Hălmaj! Acolo lăsaţi gărzi de pază şi porniţi la Cluj şi Bălgrad, cum vă vine mai aproape! Desfaceţi steagul românesc! Ţineţi rânduială ostăşească! Grijiţi pădurile şi băişagurile ca ochii din cap! Ale voastre vor fi pe veci prin legea românească! Păziţi viaţa, avutul şi pacea tuturor!

Ca mâine fraţii isbăvitori vor trece iarăşi Carpaţii!

Să le netezim în arme drumul! In arme ne vom îmbrăţişa pe pământul Ardealului! Va fi al ţăranului ce-l munceşte, a României ce-l păzeşte!

La arme!

Se ridică din morminte Horia la Bălgrad, Iancu la Ţebea, Axente la Blaj!

Vă cheamă în numele lui Christos;

La arme!

(ss.) **Dr. Amos Francu**
Preş. al organ. militare din Ardeal

„In jurul clasei mijlocii".

Acesta este titlul unui articol apărut în revista „Ţara Noastră" din Cluj No. 36 din 2 I. crt., scris de apreciatul scriitor Părintele Agârbiceanu.

Autorul examinează, cu deplină cunoştinţă de cauză, motivele pentru cari noi Românii ardeleni şi bănăţeni nu am avut, sub fosta stăpânire maghiară, o clasă mijlocie de comercianţi şi de meseriaşi.

Şi era uşor de înţeles, ca în urma piedecilor puse de administraţia maghiară şi în urma primejdiei de desnaţionalizare, primejdie exercitată atât de autorităţi şi de mediul şovinist maghiar, cât şi de organizaţiile socialiste, cari pe lângă propagarea principiilor socialiste, atentau la distrugerea bisericii şi a naţionalităţii noastre; Românii preferau să rămână la coarnele plugului, în sărăcie, dar feriţi de şicanele unei administraţii maştere şi de primejdia desnaţionalizării.

Mai departe, după ce constată, că *„La noi toate oraşele, în mod firesc sunt străine"*, părintele Agârbiceanu ne mângăe, cu următoarele două afirmaţiuni: 1) *„Pentru clasa noastră de mijloc, dela unire, şcolile varsă un mare contingent: începând dela personalul căilor ferate, sergenţi de stradă, până la măeştrii cvalificaţi, cari ies din şcolile de specialitate, substratul acestei clase sociale se depune mereu, an de an"*.

2) *„Şi fără nici o forţare prin şcoală, fără nici o restricţie de ordin naţional, minorităţile se vor adapta împrejurărilor (? N. R.), ne vor învăţa şi limba noastră îndată ce vor avea mijloacele de existenţă, în cadrele vieţii economice ale statului român". „Campania pentru revizuirea tratatelor de pace, cerute pentru primejduirea minorităţilor de către statele naţionale, vor suna în gol în clipa când, economiceşte minorităţile vor fi încadrate, cu folos pentru ele, în viaţa economică a statelor naţionale. Iar noi nu vom mai avea nevoe de nici o propagandă pentru îmbrăţişarea industriei şi negoţului românesc, pentru formarea clasei noastre mijlocii".*

„Ea se va naşte şi întări în mod firesc".

Admir optimismul teoretic al Părintelui Agârbiceanu, ce priveşte formarea şi întărirea dela sine a clasei noastre mijlocii; dar totodată stau nedumerit comparând optimismul scriitorului şi starea de fapt a clasei noastre de mijloc şi mă întreb:

Se poate admite ca Părintele Agârbiceanu, un cunoscător atât de profund al poporului nostru, să nu cunoască starea reală a comerţului şi a meseriilor din toată România Mare, nu numai din Ardeal şi Banat?

Oare nu se consumă de către poporul nostru atât mărfuri, cât şi produse industriale ca în alte ţări?

Oare nu avem destule bogăţii, cari să permită înflorirea comerţului şi a meseriilor?

Câte sute şi mii de firme comerciale şi industriale, au răsărit dela unire încoace, pe tot cuprinsul României Mari, şi cine stăpâneşte aceste firme?

Cine livrează mărfurile şi fabricatele necesare statului, cu numeroasele sale organe de consumaţie?

Cine? Vă întreb din nou Părinte Agârbiceanu? — Românii? *Cine stăpâneşte azi aproape în întregime comerţul şi industria din România Mare?* Răspundem: *Jidanii.*

Părintele Agârbiceanu nu ştie azi în România Mare, ceeace ştiau 31 de deputaţi moldoveni în România mică acum 60 de ani când la 1868 au înaintat Camerei deputaţilor un proect de lege [1]) pentru

Regularizarea stării Jidovilor din România.

In expunerea de motive a numitului Proect de lege, cei 31 de deputaţi susţineau, că Jidanii, cari atunci numărau o jumătate de milion (*azi numără peste trei milioane, N. R.*) se deosebesc cu totul de Români, şi formează un **corp izolator în structura societăţii româneşti,** îndepărtând şi deci înstrăinând ireptat clasa producătoare, adecă ţărănimea, de clasa conducătoare; şi aşezându-se ca burghezie străină, pe teritoriul acestei ţări, între aceste două clase, le exploatează pe fiecare din ele în paguba economiei naţionale.

Rugăm pe Părintele Agârbiceanu să mediteze serios şi cu maturitatea scriitorului de răspundere, asupra următoarelor afirmaţiuni luate din memoriul celor 31 de deputaţi moldoveni, formulat de nemuritorul Bogdan Petriceicu Haşdeu.

Reproducem sumar câteva din concluziile expunerii de motive:

Jidanii au creat un *„monstruos monopol economic"*, conduşi fiind de excluzivismul rassei lor, au distrus prin concurenţă necinstită pe *comercianţii şi pe meseriaşii români, „secătuind vitalitatea forţelor economice"*, au provocat *„o criză morală"*, au creat *„parazitul intermediar"* şi au asigurat pentru ei *„monopolul alcoolului"*.

[1]) Expunerea de motive şi acest Proect de lege a fost publicat în No. 3 din 1 Dec. 1924 al Revistei noastre.

Mai departe se spune, că *„Jidanii nu se asimilează“*, că ei practică *„imoralitatea comercială“* prin sistemul organizat de falimente frauduloase. Jidanii lucrează în *„contra intereselor statului“*, fiind conduşi de un *„exclusivism neîmpăcat“*, *„căci jidovismul nu numai că nu admite pe nimenea în sânul familiei sale religioase, dar condamnă unei uri şi prigoniri perpetue pe oricine nu e din neamul lui Izrael“*. Ei lucrează *pentru reconstruirea* **„Statului judaic“** *aici în România*, „de aceea se înmulţesc şi se înrădăcinează la noi“. *„Statul judaic“* „ar însemna prima realizare *a ideilor lor de predominare asupra popoarelor creştine“*.

„Jidanii nu pot cere drepturi“, „deoarece ei vor să fie trataţi ca fraţii, de către aceia pe cari ei îi tratează ca pe nişte inamici implacabili“. „A da drepturi Jidanilor însemnează *a acorda unei neînsemnate minorităţi dreptul de asuprire, asupra marei majorităţi, aceasta ar constitui cea mai mare nedreptate“*.

In faţa acestui pericol, necruţător — Jidanii — poporul românesc are tot *„dreptul de apărare“*. Acest drept de apărare în contra pericolului jidovesc, apare în legiuirea lui Ştefan Vodă cel tânăr din 1525, repetat în Codicile lui Calimach din 1830, prin „Legiuirile obşteştii adunări a Moldovei din 1843“, prin care *„se interzice Jidovilor dreptul de a cumpăra proprietăţi atât în comunele urbane cât şi în cele rurale“*.

„Bazaţi pe aceste consideraţiuni, bazaţi pe legile consuetudinare şi pe legile pozitive ale ţării, şi având în vedere că toate aceste legiuiri au fost dictate de o necesitate imperioasă pentru garantarea Românilor de exploatarea jidovească şi înlăturarea pericolelor ameninţătoare naţionalităţii noastre, având în vedere că şi legiuitorii celorlalte ţări s'au găsit nevoiţi să pună stavile relelor ce cauzează Jidovii şi văzând iminenţa pericolelor cari învălue poporul român, atât în privirea economică, cât şi în cea naţională şi care ne impun datoria, ca cât mai curând, să aducem remediu eficace unei stări de lucruri care se agravează neîncetat, subscrişii au onoare a propune reprezentaţiunii naţionale următorul proect de lege:

PROECT DE LEGE
pentru Regularizarea stării Jidovilor din România.

Art. 1. — Jidovii nu se vor putea statornici în comunele urbane fără autorizaţia consiliilor comunale.

In comunele rurale nu se pot stabili Jidovii sub nici un pretext, fie chiar temporal.

Art. 2. — Jidovii cari vor contraveni art. precedent se consideră de vagabonzi.

Consiliul comunal decide şi face a se lua măsurile necesare pentru trimiterea vagabonzilor la urma lor.

Art. 3. — Jidovii nu pot avea proprietăţi imobile, nici urbane, nici rurale.

Vânzarea şi cumpărarea de atari imobile, făcută Jidovilor, este de drept nulă şi preţul se prevede $^2/_3$ în folosul institutelor de binefacere locale şi $^1/_3$ în folosul denunţătorului.

Art. 4. — Acei, cari vor înlesni călcarea dispoziţiunilor de mai sus, se vor condamna cu perderea drepturilor politice dela trei la zece ani şi cu o amendă de 20% din valoarea lucrului cumpărat.

Art. 5. — Jidovii nu pot ţine în arendă moşie, cârciumi, mori, poverne, poduri, vii, suhaturi, grajduri de îngrăşat vite, stâne, nici hanuri şi hoteluri pe la drumuri.

De asemenea ei nu pot fi antreprenori pentru vre-o afacere, de ale Statului, de ale comunelor, sau de ale ori cărei case publice.

Art. 6. — Autorităţile nu vor primi nici o cerere, făcută de către Jidovi, pentru socoteli de tovărăşie sau alte afaceri cari ar înlătura dispoziţiunile art. 5.

Art. 7. — Jidovii, spre a putea face comerţ, negoţ sau trafic, sunt datori să aibe biletul de autorizare special dela autorităţile comunale unde-şi au domiciliul.

Acei cari nu se vor supune acestei dispoziţiuni se vor amenda dela 300 lei noui.

Autorităţile nu pot da curs unei reclamaţiuni pornită de vre-un Jidan care nu va avea acest bilet de autorizare.

Art. 8. — Comerţul cu obiecte de hrană şi băutură pentru creştini, este interzis Jidovilor.

Ei pot, însă, vinde aceste obiecte coreligionarilor lor.

Pentru orice abatere dela această prohibiţiune culpabilul va fi supus la o amendă dela 100—600 lei noui; iar în caz de recidivă se va retrage biletul de autorizare.

Dispoziţiuni generale.

Art. 9. — Toate comunităţile şi comitetele jidoveşti tolerate şi autorizate până acum prin diferite urbe sunt şi rămân desfiinţate dela publicarea legii de faţă.

Art. 10. — Toate legile, ordonanţele, decretele şi regulamentele, contrazicătoare acestei legi, sunt şi rămân desfiinţate dela promulgarea ei.

Dr. Fătu,
preşedinte.

Subscrişi: Iancu Negură, D. Pruncu, N. Voinov, Ion G. Leca, A. D. Holban, Petru Suciu, Costin Brăescu, I. Străjescu, C. Corjescu, D. Tacu, Ion Agarici, A. Haret, A. I. Gheorghiu, I. Lerescu, V. Vidraşcu, I. Lateşiu, M. Rufu, Casian Leca, S. F. Robescu, C. Morţun, D. Soarec, A. Cilibidache, D. Cristea, Isăcescu, K. Dimonisie, P. Chenciu, L. Eraclide, A. Lăzărescu, I. Codrescu, Hajdău.

(Pe lângă aceştia au mai aderat, declarând în Cameră, Tanu deputat de Focşani şi D. Lupaşcu).“

Iată măsurile la care i-a împins pe cei 31 de deputaţi starea nenorocită a Moldovei la 1868. Fără să aibă drepturi politice, în ţara noastră, fără să dispună de mari capitaluri, fără să se bucure de protecţia financiară şi politică, a organizaţiunilor izraelite din străinătate, Jidanii, acum 60 de ani ajunseseră să destrame până la nimicire vechea clasă de mijloc a băştinaşilor moldoveni şi să se aşeze în locul ei. De atunci şi până astăzi s'a întărit această poziţie, de burghezie străină, şi *s'a exercitat în mod crescând funcţiunea de corp izolator în structura societăţii româneşti.*

Pentru acest motiv Domnule Părinte Agârbiceanu, nu din ură de rassă, nu din intoleranţa religioasă, s'au ridicat cei 31 de reprezentanţi, ai Moldovei roase, până la măduva oaselor de vermele jidovesc, şi a adus proectul de lege, mai sus amintit.

Şi acum te întreb pe D-ta, dacă în situaţia de acum 60 de ani mai sus schiţată, Jidanii au putut să ne nimicească clasa noastră de mijloc din Moldova; oare astăzi când se bucură de plenitudinea drepturilor politice, când au acaparat toată averea mobiliară a acestei ţări prin bănci şi comerţ, când se bucură de protecţia străină a finanţei internaţionale, când au la dispoziţie presa mondială şi Liga Naţiunilor, când li s'a trezit conştiinţa puterii de rassă, şi gustul dominaţiunii universale, te întreb Domnule Părinte, **vor fi ei oare dispuşi,** având aceste mijloace, *să ne permită nouă autohtonilor, a-i scoate din poziţiile dominante pe care le ocupă actualmente, ca aproape singura clasă de mijloc, în ţara noastră?*

Eu nu cred în această mărinimie jidovească; nici D-ta nu poţi crede aşa ceva!...

Te gândeşti la concurenţă!

Cum să luăm noi concurenţa, cu

cei mai bogaţi ca noi, susţinuţi în mod clandestin de finanţa internaţională, şi să-i putem învinge în această luptă neegală, cu aşa efect, încât să ajungem a constitui o clasă mijlocie românească, care să ne dea, meseriaşi, industriaşi şi comercianţi români, în covârşitoare majoritate cum este populaţia băştinaşă, alcătuitoare de stat, faţă de celelalte neamuri conlocuitoare?

Aveţi cuvântul Părinte Agârbiceanu!

Cluj. **Ştefan Peneş**
expert-contabil.

Două cărţi.

Kostia Rovine: „Svastica"; I. T. Banea: „Portul naţional".

Mi-am spus părerea asupra literaturii noastre moderne într'o cronică, apărută înainte cu câteva luni, în revista „Infrăţirea Românească".

Oricât mă sbat să găsesc în nouile producţii literare un început îmbucurător de reîntoarcere spre normal, spre arta pură, spre poezia adevărată, mi-e truda zadarnică.

Literatura noastră trece prin cele mai grele momente de criză. N'avem o *literatură românească,* aşa după cum ar trebui să avem. Visul nostru de veacuri, cel mai superb act al istoriei noastre — unirea — n'a fost cântat de favoriţii muzei, cu excepţia unor trubaduri improvizaţi. Dar cu câtă uşurinţă nu se trece şi peste problemele naţionale de după unire?!

Capitala, care ar trebui să fie inima unei mişcări de adevărată şi sănătoasă îndrumare literară, nu e decât o Babilonie de curente, purtând nume exotico-fantastice, fără să aibă ceva comun cu creaţiile eternului suflet.

Scriitorii din Bucureşti sunt împărţiţi în zeci de tabere şi, ori se laudă, din curtoazie, — o reciprocitate foarte suspectă — ori se înjură birjăreşte. In provincie nici o mişcare literară (revistele cu literatură comunistă jidovească, nu contează), căci scriitorii botezaţi cu duhul talentului aşteaptă izolaţi apariţia unei aurori, ce întârzie mereu să deschidă porţile noului Răsărit.

Sunt consideraţi astăzi scriitori, numai descreeraţii cu plete lungi şi unsuroase, ori strâmbii de insomnie şi absint şi schiopii la maşinăria creerului, căci ceice dispreţuesc „obiceiurile pământului": linguşirea, temenelele, protecţia, sunt o turmă fără de păstor.

Vorbesc aici, natural, numai de generaţia tânără, care bate cu vehemenţă, la porţile unui Olimp căutat în trivialităţi şi nu în ideal.

Scriitorii din Ardeal — creatorii de pe vremuri — sunt clasaţi astăzi între exemplarele demne de muzee, iar *tinerii,* — căci contrar tuturor bâiguelilor criticilor improvizaţi, *avem o generaţie nouă de scriitori talentaţi şi bine pregătiţi, în Ardeal!* — au rămas fără sfătuitori şi fără tribună.

Dar în curând sfătuitorii adevăraţi vor ieşi la lumină şi totodată cu ei, imparţialitatea.

Intruşii sângelui curat românesc, cari îşi trâmbiţează prostia sub forme groteşti, în curând nu se vor mai lăfăi în laudele unor tarabe bine plătite şi modeştii sămănători ai tradiţiei strămoşeşti vor avea cuvântul. Arta cu tendinţi industriale va dispare şi scamatorii de bâlciu vor fi demascaţi, traşi de sfârcul urechilor şi puşi la locul lor.

Caragiale avea multă dreptate când a spus: „Precum un bob de grâu găsit peste 5000 de ani în sicriul unei mumii egiptene, sămănat în pământ bun reînvie ca şi bobul cules anul trecut, asemenea o operă de artă viabilă, după o părăsire şi uitare de veacuri reînviază iarăşi la căldura ochilor pricepuţi".

***

Am înaintea mea două cărţi şi voi scrie câteva cuvinte despre ele, căci pentru *conţinutul lor românesc,* critica şi presa jidovească n'a scris nici un şir.

Unul dintre autori e Kostia Rovine, iar al doilea I. T. Banea.

Pe d-l Kostia Rovine îl cunoaştem demult şi deci nu poate fi vorba de stângăciile diletantului.

Cariera d-sale literară e destul de veche. Cine nu-şi aminteşte de incidentul dela „Flacăra" şi de „traducerile din limba sanscrită", cu cari a păcălit pe „atotştiutorii" critici?

D-sa, care era cândva la modă şi se bucura de multă simpatie, n'a putut fi scos din circulaţie ca o bancnotă sdrenţuită, în urma acestui incident banal.

Cei ce-au crezut că îl vor distruge cu tăcerea, s'au păcălit, căci d-sa are talent şi de atunci până astăzi şi-a tipărit a cincia carte şi cititorii îl urmăresc cu interes.

Evoluţia unui scriitor e foarte interesantă, şi fiecare trebue să se simtă mulţumit când ştie că produce interes.

Tragedia d-sale „Svastica", pe care n'o analizez astăzi, mi-a plăcut. E o lucrare scrisă cu sentiment, cu o versificaţie îngrijită, cu fineţea scriitorului delicat, cu frază curgătoare şi limpede şi e o creaţie a unei bogate imaginaţii, care prin modul de predare sgudueşte puternic.

Eroii acestei piese sunt vii şi ar produce mult efect pe scenă.

O recomand deci cu toată căldura.

Al doilea scriitor e mai tânăr, dar e înzestrat cu cunoştinţe frumoase.

Cartea d-sale e rezultatul celei mai curate iubiri de tot ceeace e românesc şi de tot ceeace e mai caracteristic Românului: portul său naţional.

O carte, pe care am aşteptat-o demult şi a cărei apariţie ne bucură peste măsură azi, când încep şi în satele noastre să se introducă sdrenţele suburbiei; orice luptă pentru păstrarea şi pentru mai departe a celui mai frumos port naţional din câte există în Europa, e binevenită.

„Portul Naţional", aşa se chiamă micul studiu al d-lui I. T. Banea, student de Iaşi şi înflăcărat ostaş al cauzei naţionale.

Incepând cu consideraţiuni generale, studiul tratează originea, evoluţia şi contribuţia portului naţional la păstrarea naţionalităţii noastre.

Cartea e scrisă cu multă dragoste, stilul ales şi tratarea captivantă te face să o urmăreşti dela început până la sfârşit cu atenţie şi interes.

Sperăm că d-l Ion Banea nu se va opri aici şi îndrumat de dragostea tinerească, pe care o poartă la tot ceeace e românesc şi naţional, ne va da şi alte lucrări.

Trebue să muncim cu toţii şi în toate direcţiile pentru purificarea literaturii noastre, pentru crearea unui sănătos curent naţional, care va aduce un nou şi puternic suflu de viaţă acestei literaturi ahtiate de gunoiul literar al tuturor lichelelor, cari o monopolizează astăzi.

Tinerii, cari se simt chemaţi, cari au talent şi ştiu să lupte în mod desinteresat pentru neamul lor obijduit, mulţumiţi a culege roadele muncii lor mai târziu, să se trezească din letargie, să-şi spună cuvântul fără teamă, căci viitorul e al lor!

Iustin Ilieşiu
(Cluj.)

Toţi acei domni abonaţi la Revista noastră, cari nu doresc ca numele lor să fie publicat la Poşta Administraţiei, printre acei abonaţi cari şi-au achitat abonamentul, sunt rugaţi să binevoiască a ne comunica aceasta şi noi le vom satisface această dorinţă confirmându-le plata prin chitanţă şi carte postală adresată personal.

Administraţia Revistei

Basarabia sau Palestina?

Aceasta este întrebarea pe care şi-o pune fiecare Român care trece prin Basarabia şi studiază situaţia ei din punct de vedere naţional, cultural, filantropic şi economic, căci desfidem pe oricine care ar spune cu conştiinţa curată că Basarabia, este românească în sit ıaţia ei actuală. Pentru a dovedi opiniei publice, că în adevăr Basarabiei i s'ar putea spune cu drept cuvânt Palestina, voiu arăta o statistică generală deocamdată a oraşului Chişinău (Capitala Basarabiei) deoarece din restul Basarabiei, îmi lipsesc date precise, dar sunt sigur că aceeaş situaţie este peste tot.

In întreaga Basarabie sunt *806 sinagogi*, dintre cari 86 sunt numai în oraşul Chişinău.

Urmează societăţile naţionale, culturale, filantropice şi economice:

1) „Korobca", comitet de activitate a taxei de cutii, are de scop administrarea fondurilor rezultate din tăerea „cuşer" a paserilor şi vitelor. Fondurile se repartizează între toate instituţiile religioase.

2) „Mercos" (Comitetul central al organizaţiilor sioniste din Basarabia). Are reprezentanţa „Executivei sioniste mondiale" ce are sediul la Londra. Funcţionează din anul 1923 şi are sub dependenţa sa aproape 300 (trei sute) organizaţii şi societăţi sioniste din Basarabia.

3) „Societatea intelectualilor evrei din Basarabia" înfiinţată în Martie 1927. Are de scop propaganda culturală evreească în Basarabia; are filiale în toate capitalele de judeţ din Basarabia.

4) „Keren Hajesod": Instituţie financiară pentru adunare de fonduri necesare refacerii Palestinei. Mijloace: distribuirea de „şakel", impozit benevol de prestaţie; e în acelaş timp un recensământ al sioniştilor evrei.

5) „Oficiul Palestinian" înfiinţat în 1921 cu scopul de a aduna date asupra emigraţiei evreeşti în Palestina. Actualmente susţine emigraţia, fiind transformat într'o instituţie bancară, finanţată de Societatea internaţională evreiască din Paris „Ica".

6) „Kerem Hajemet", societate sionistă pentru adunarea sumelor destinate „Fondului naţional evreesc". Funcţionează în legătură cu organizaţia centrală dela Londra, înfiinţată în urma Congresului sionist dela Bazel. Are filiale în toate oraşele şi târgurile din Basarabia.

7) „Mizrohl" (Comitetul central al societăţilor). Infiinţat în 1919. Are conducerea tuturor societăţilor sioniste mizrohiote (ortodoxale).

8) „Zeire Sion": Societate sionistă a tineretului. Este extrema stângă (socialişti sionişti), opusă mizrohiştilor (extrema dreaptă); cu toate acestea, ele luptă laolaltă în ce priveşte propaganda sionistă. Datează dela 1906.

9) „Organizaţia sionistă a haluţimilor" are de scop pregătirea tineretului evreu pentru munca agricolă şi pentru răspândirea limbii ebraice.

10) „Caje": Organizaţia culturală a femeilor evreice pentru îndrumarea lor spre o viaţă naţională evreească. Are câteva ateliere în cari tinerele evreice învaţă unele meserii.

11) „Uniunea cooperativelor izraelite din Basarabia", înfiinţată în anul 1920, are de scop acordarea de credite, în maşini, materiale şi mărfuri, meseriaşilor şi micilor comercianţi. Primele fonduri le-a primit prin „Jivvs Distribution Comite". Are sucursale în toate oraşele şi târgurile din Basarabia.

12) „Hajos", bancă de emigrare evreiască. Instituţia financiară se ocupă cu chestiuni în legătură cu emigrarea în Palestina. Se mai ocupă cu trimiterea de bani şi pachete în Rusia.

13) „Ort", societate pentru ajutorarea şi îndrumarea meseriaşilor evrei. Susţine un număr de ateliere şi cooperative.

14) „Macabi", societate înfiinţată în 1919, având de scop educaţia fizică, intelectuală şi artistică a tinerilor evrei de ambele sexe.

15) „Liga culturală evreească din Basarabia", înfiinţată în 1919 pentru cultivarea masselor populare evreeşti prin şezători, conferinţe, cursuri şi broşuri.

16) „Universitatea populară evreească", înfiinţată în 1925, are de scop cultivarea masselor prin conferinţe şi cursuri.

17) „Tarbud", societate ce susţine un număr de şcoli particulare cu vechea limbă ebraică ca limbă de predare.

18) „Agudos Izrail", societate cu caracter confesional. Susţine un număr de grădini de copii şi seminarii ebraice (Talmud-Tore).

19) „Societatea pentru sprijinul învăţământului profesional", întreţinând un număr de şcoli profesionale pentru băeţi şi fete; în Chişinău are trei şcoli.

20) „Şcoala populară izraelită", societate ce întreţine un număr mare de şcoli, grădini de copii şi biblioteci populare.

21) „Trud" (munca), susţine câteva şcoli de meserii pentru băeţi.

22) „Oze", societate pentru asistenţa medicală a Evreilor. Are mai multe secţiuni, dintre cari principalele sunt: „Picătură de lapte", „Medicamentul şcolarului". Ca fonduri iniţiale a avut sumele puse la dispoziţie în 1919 de „Jivvs Distribution Comite". Intreţine şi un institut de radiologie.

23) „Ezras Hoilim", societate ajutătoare a Evreilor săraci, cu medicamente şi asistenţă medicală.

24) „Ezros Aimen", societate ajutătoare cu haine, încălţăminte şi alimente a Evreilor săraci.

25) „Soimeh Noilim", societate cu aproape aceleaşi scopuri.

26) „Societatea pentru ajutorarea Evreilor săraci".

27) „Societatea Azilul de zi", întreţine aziluri, cantine şi grădini de copii.

28) „Spitalul Izraelit". Comitetul de conducere administrează spitalul evreesc şi adună fonduri în acest scop.

29) „Spitalul de copii". Comitetul de conducere administrează şi adună fonduri pentru întreţinerea spitalului de copii.

30) „Orfelinatul de băeţi, orfani de răsboiu". Comitetul conduce şi adună fondurile necesare de întreţinere.

31 „Orfelinatul de fete".

32) „Ceainăria şi ospătăria eftină". Comitetul întreţine şi conduce în Chişinău două ospătării, în cari Evreii săraci capătă mâncare pe preţ mic sau gratuit, pe loc sau acasă.

Toate aceste societăţi au câte un imobil somptuos sau mai multe.

Ori faţă de această puternică organizaţie evreească din Basarabia şi în apreciere cu cele câteva societăţi româneşti cari aproape nici nu se văd în activitate — căci se spune că n'au fonduri necesare — cum să-i spunem acestei provincii? Basarabia sau Palestina?. Cu ruşinea în suflet trebue să spunem adevărul aşa cum este: „Basarabia în Istorie" şi „Palestina în starea ei de fapt".

Acei ce conduc destinele acestei ţări, au cuvântul în privinţa dezastruoasei stări a Basarabiei; au totodată şi răspunderea naţională. Aşteptăm mai mult interes din partea guvernanţilor cari „ochi au dar nu văd, urechi au dar n'aud".

Sergflorin, (Chişinău).

Rugăm pe domnii abonaţi ai Revistei noastre, ca în scrisorile ce ni le trimit în legătură cu Administraţia Revistei, să menţioneze numărul abonamentului (ce se găseşte tipărit pe fişa cu adresa).

Administraţia Revistei.

† IULIU KARŞAI †

Dureros ne-a atins pe noi cei din Liga Apărării Naţionale Creştine, moartea neaşteptată a iubitului şi mult stimatului nostru frate mai în vârstă, Iuliu Karşai, membru devotat al organizaţiei noastre şi fost director şi profesor al Şcoalei Civile de băieţi, mai târziu schimbată în „Liceul Dr. C. Angelescu" din Cluj.

Credinţa şi devotamentul cu care regretatul Iuliu Karşai participa atât la consfătuirile organizaţiei, cât şi la contribuţiile materiale pentru nevoile Ligii, ne desvăluia origina sa distinsă şi cultura sa aleasă teologică şi universitară; iar modestia cu care se înfăţişa în mijlocul nostru ni-l apropia de inimile şi de sufletele noastre.

Iuliu Karşai era unul dintre cei mai în vârstă membri ai organizaţiei L. A. N. C. din Cluj, iar noi îl priveam ca pe un adevărat părinte sufletesc, căci era cumpănit la vorbă şi înţelept la sfat.

Dacă activitatea şcolară a fostului nostru tovarăş de luptă este caracterizată prin următoarea menţiune a savantului profesor universitar S. Mehedinţi:

„Şcoala de sub îngrijirea inimoşilor pedagogi IULIU KARŞAI şi Anton Domide a schimbat drumul. In loc să cheme copiii sătenilor la fudulie, i-a chemat la muncă. Le-a spus din capul locului: aici o să umblaţi dragii mei în opinci, ca acasă la părinţii voştri; veţi mânca aceeaş hrană ca şi în sat; veţi dormi pe aceleaşi paturi; veţi trăi fără să simţiţi că v'aţi desrădăcinat din obiceiurile casei părinţeşti şi din dragostea pentru neamul nostru. Directorul nu s'a sfiit să-i pună în sala cea mare a şcoalei, unde copiii dormeau pe jos, iar singura avere era icoana Maicii Domnului, cu această semeaţă inscripţie:

„Nu umblăm la şcoală să ne facem domni, ci prin muncă cinstită să ne cucerim ţara exploatată de străini".

„Laudă se cuvine celui care a îndrăznit să ridice steagul acesta îndrăzneţ! numai sub cutele acestui steag vom ajunge la biruinţă, altfel toate isprăvile noastre sunt o vremelnică înşelăciune" (anuarul al III-lea publicat de Iuliu Karşai şi A. Domide), atunci activitatea din Ligă a regretatului răposat o putem caracteriza — credem fără să greşim — prin următoarele cuvinte:

Iuliu Karşai era un cunoscător temeinic al suferinţelor poporului român, suferinţe care rezultau din activitatea nefastă a Jidanilor şi a jidoviţilor incadraţi în partidele politice de guvernământ.

Cunoştea perfect, cât de mare este pericolul jidovesc pentru biserică, pentru armată şi pentru neamul românesc, ştiind de ce arme se folosesc Jidanii, pentru ajungerea scopului lor.

Cunoscând singura cauză fundamentală a relelor din ţara noastră — Jidanii — Iuliu Karşai s'a înregimentat ca simplu, — dar convins şi devotat luptător în şirul celor puţini, care prin jertfe voiesc să facă ca *România să fie a Românilor.*

Pentru aceste distinse calităţi, organizaţia L. A. N. C. din oraşul şi judeţul Cluj, regretă nespus pierderea devotatului ei ostaş. Vecinică îi va fi pomenirea!

Dumnezeu să-l odihnească cu Drepţii.

Organizaţia L. A. N. C. — Cluj.

Injosirea demnităţii universitare.

Cazul doctorului Kauffamnn—Cosla.

Prin luna Martie a anului curent medicul jidan Kauffmann-Cosla a încercat să sară trambulina ierarhiei academice spre a fi abilitat ca docent în specialitatea „farmacologie" pe lângă facultatea de medicină din Bucureşti. In acest scop Ministerul Instrucţiunii publice numise o comisiune compusă din profesorii: Lalu, Marinescu, Paulescu, Ionescu şi Răşcanu spre a proceda la cuvenita examinare. Din prima şedinţă a acestei comisiuni d-l profesor Dr. N. C. Paulescu a atras atenţiunea celorlalţi membri din juriul examinator asupra insuficienţii lucrărilor ştiinţifice ale candidatului în domeniul farmacologiei (majoritatea absolută a lucrărilor fiind de fiziologie şi chimie biologică). A urmat apoi faptul profund regretabil, că unul dintre membri juriului (d-l prof. Dr. G. Marinescu) întocmise referatul asupra lucrărilor ştiinţifice ale candidatului înainte ca ceilalţi membri ai comisiunii examinatoare să ia cunoştinţă de aceste lucrări ştiinţifice şi să avizeze apoi asupra sensului referatului. In urma acestor incorectitudini flagrante, vădit nemulţumit, d-l profesor Paulescu a părăsit lucrările comisiunii, care comisiune cu o rapiditate bănuitoare a continuat examinarea Jidanului Kauffmann-Cosla întocmind un raport pentru abilitarea purăţului ca docent universitar în specialitatea farmacologie. Următor acestor fapte d-l profesor Paulescu a înaintat un memoriu detailat Ministrului Instrucţiunii publice, cerând ca în virtutea prevederilor categorice ale legii pentru docenţă,examenul scandalos depus de susnumitul Jidan să fie anulat. Se părea, că legalitatea care era de partea d-lui profesor Paulescu va izbândi.

S'au înşelat însă amarnic toţi acei cari îşi făcuseră iluzii!

Jidanul, ambiţios din fire, ţinea cu orice preţ să ajungă docent universitar. Văzând, că pe căile pretinse legale nu reuşeşte, a recurs la mijloace lăturalnice în scopul final propus: abilitarea ca docent pe lângă facultatea de medicină din Bucureşti. In vederea acestei dorinţi, Jidanul Kauffmann-Cosla a recurs la oficiile socrului său (care este un bancher Jidan stabilit în America, cu prestigiu „financiar" în faţa Jidănimii de peste Ocean). Din sursă demnă de toată încrederea ni se spune, că datorită situaţiunii socrului său, — care a intervenit în repetate rânduri pe lângă Ministrul nostru de Instrucţiune publică — Jidanul a fost numit docent universitar de acelaş ministru, care promisese solemn, că nu va îngădui sub nici un motiv înălţarea în ierarhia universitară pe căi ilegale a doctorului Kauffmann-Cosla.

Când am auzit aceste lucruri, am rămas stupefiaţi, neştiind ce să mai credem despre ierarhia valorilor în Ţara Românească. Dobândirea unei calităţi universitare în România a ajuns să fie negociată de bancheri ca la bursă, iar slăbiciunea unui ministru să facă un convingător tablou al unei inconsecvenţe de neiertat.

Protestăm cu ultima energie contra încălcării demnităţii universitare de către elemente străine de neamul nostru şi de valorile academice necontestate ale Universităţii româneşti.

Atragem atenţiunea tuturor membrilor corpului universitar asupra acestui caz fără precedent, spre a lua atitudinea cuvenită în urma celor semnalate mai sus.

Dr.
(Bucureşti)

O vizită la organizaţiile L. A. N. C. din judeţele Arad, Timiş şi Caraş.

In nizuinţa noastră de a trezi conştiinţele româneşti şi de a încuraja la luptă hotărîtă pe ostaşii ligişti, în contra pericolului jidovesc, pericol ce ameninţă tot mai stăruitor cu distrugerea economică, politică şi religioasă, am cercetat organizaţiunile Ligii din Arad, Timişoara şi Oraviţa în zilele de 28—30 August a. c.

In Arad, organizaţia L. A. N. C. are organul de publicitate „Apărarea Naţională" ce apare săptămânal sub îngrijirea d-lui Dr. Dionisie Lenea, preşed. organizaţiei şi totodată un ostaş convins, statornic şi gata de jertfă pentru deviza Ligii „Hristos, Regele şi Naţiunea".

D l Dr. Benea are drept colaboratori o falangă întreagă de fruntaşi, dintre care amintesc în treacăt pe d-nii Dr. Văleanu adv. Radna, Dr. Fântânaru adv. Nădlac, Cizmaşiu econom Pecica, Gh. Cuvinean meseriaş Pâncota, Aurel Morariu com. Măgherat, N. Frăţilă propr. Agriş, Dr. I. Nicula adv. Hălmagiu şi alţii mulţi, tot Români de valoare.

In judeţul Arad urmează să se ţină cât de curând o serie de adunări populare, probabil cu concursul d-lor prof. universitari A. C. Cuza şi I. C. Cătuneanu.

Numărul abonaţilor la gazeta „Apărarea Naţională" este în creştere.

Românii din jud. Arad, membri ai Ligii, au în Dr. Benea un sfătuitor şi un sprijinitor desinteresat. Redacţia gazetei este în strada Vicenţiu Babeş Nr. 6.

In Timişoara, organizaţia L. A. N. C. îşi are organul de publicitate: „Svastica Banatului", ce apare săptămânal sub girul şi cu sacrificiul material al d lui Alexandru Ţieranu, preşedintele organizaţiei şi totodată un combatant temut şi respectat de puzderia de Jidani şi de jidoviţi din Timişoara.

D-l Ţieranu ar putea dispune de cea mai respectată şi de cea mai temută organizaţie dacă, alăturea de statornicia în credinţă şi de jertfele aduse de Domnia Sa pentru ajungerea scopului urmărit de Ligă, ar câştiga şi ar înregimenta în şirul ostaşilor L. A. N. C. cât de mulţi intelectuali, meseriaşi şi plugari, căci nu trebue să uităm, că judeţul Timiş-Torontal, dispune de cei mai iscusiţi şi de cei mai bine situaţi Români din toată ţara.

Dintre colaboratorii d-lui Ţieranu amintim pe d-nii Dr. Gh. Selejan medic, Dr. V. Moise advocat, Nic. Jucu profesor de liceu, toţi din Timişoara, Dr. E. Seleş medic Satchinez şi alţii.

„Svastica Banatului" aduce o serie de articole în legătură cu valorizarea grâului, scrise de d-l Ţieranu, pentru a feri pe Români de specula jidovească şi pentru a-i povăţui cum să-şi valorizeze mai bine produsele lor.

Precum Arădanii găsesc în Dr. Benea, tot astfel şi aderentii noştri din judeţul Timiş-Torontal, găsesc în d-l Ţieranu, un sfătuitor şi un sprijinitor devotat. După ce unirea din L. A. N. C. s'a efectuit, organizaţia din Timişoara este pe cale să revizuiască efectivul membrilor, să reînvie organizaţiunile săteşti şi să intensifice propaganda pentru deşteptarea conştiinţei naţionale evidenţiind pericolul jidovesc.

Redacţia gazetei „Svastica Banatului" şi sediul L. A. N. C. din Timişoara este în str. Eminescu Nr. 5.

Oraviţa, centru puternic românesc, care în 1926 a trimis primul deputat ligist în parlamentul României Mari, dispune de o puternică organizaţie. Această organizaţie, în urma dezbinării din Ligă, s'a curăţit de câteva elemente interesate şi ambiţioase după glorii şi măriri nemeritate.

D-l Axente Ţăranu prof. de liceu şi preşedintele organizaţiei, secondat de d-nii Surlaşu, Duma, Mircu, Panicica, Dr. Sever Jianu, Negru şi o mulţime de alţi Români inimoşi a ţinut sus steagul Ligii în tot timpul desbinării, iar azi când unirea din Ligă este asigurată, când elementele intrigante sunt delăturate, hotărîrea Caraşenilor de a lupta pentru deviza L. A. N. C. „Hristos, Regele şi Naţiunea", este cu atât mai mare.

Organizaţia din Oraviţa, a invitat pe d-l prof. I. C. Cătuneanu să o viziteze, şi prin prezenţa Sa, să le uşureze munca de reorganizare şi de propagandă. Intreg poporul din judeţul Caraş este dornic să-l vadă pe luminatul profesor universitar şi pe neînfricatul luptător ligist.

Constat cu plăcere, că pe unde am umblat, am văzut că se munceşte cu stăruinţă, cu însufleţire şi cu tact. Cu Dumnezeu înainte.

Un aderent L. A. N. C.

In legătură cu Societăţile arcăşeşti.

„Domnul Samuil Ioneţ"

Cine nu l-a cunoscut pe *d-l Samuil Ioneţ* din Dorna Candrenilor, neobositul muncitor al şcoalei, sprijinitorul cu toată priceperea şi din toată inima al industriei casnice şi prietinul atâtor societăţi culturale şi arcăşeşti?

Astăzi este cunoscut numai ca senator*) al judeţului Rădăuţi şi ca duşman mocnit al societăţilor arcăşeşti. Ajung trei fapte:

1) De Iordan, când societatea arcăşească „Ştefan cel Mare" din Rădăuţi a sfinţit steagul, şi-a angajat Casa germană pentru serbare, Reuniunea învăţătorilor în frunte cu d-l Ioneţ, a angajat aceeaş sală şi a refuzat să se facă serbarea la un loc, nici măcar pentru cunoştinţă, aşa că spre a evita orice neplăceri, societatea arcăşească a trebuit să angajeze altă sală. D-l Ioneţ a refuzat cinstea de naş al drapelului.

2) Toate comunele lucrează la „Monografia Moldovei întregite" şi la organizarea unei expoziţii de industrie casnică pentru Muzeul agricol din Iaşi, în vederea congresului internaţional agricol din 1929. Iată o specialitate pentru dl Ioneţ. De ce nu dă concurs nici măcar unei comune?

3) Astă vară, pe când excursionişti învăţători, învăţătoare şi alţi fraţi basarabeni din judeţul Lăpuşna, din Chişinău etc., treceau prin Rădăuţi spre Putna, d-lui Ioneţ nu i-a plăcut deloc că o delegaţie a societăţii arcăşeşti „Ştefan cel Mare" din Rădăuţi cu drapelul şi cu flori a întâmpinat şi a salutat călduros pe excursioniştii basarabeni, explicându-le, că această societate este una din cele 34, cari au fost întoarse din drum, dela serbarea „Unirii" dela Chişinău.

D-l senator Ioneţ a denunţat cazul dar e înzadar: Societatea arcăşească „Stefan cel Mare" din Rădăuţi, fără voia d-lui Ioneţ, a deschis calea spre inimile fraţilor basarabeni, în Rădăuţi.

*

Eu ţi-s frate, tu-mi eşti frate... Dar nu cu Macabeii...

Fundaţiunea culturală Principele Carol, Institutul de educaţie fizică, Instituţia cercetăşească ş. a., erau şi încă sunt chemate, să cuprindă tot tineretul şi să-i deie o educaţie binecuvântată pentru neam şi ţară.

S'a dovedit însă, că de aceste instituţii s'au folosit mai ales minoritarii, cu deosebire Evreii, lucru care a dus natural la o concurenţă din partea Românilor. Românii, însă neavând sprijinul necesar, s'au retras sau în

*) Liberal.

cel mai bun caz au format organizații izolate.

A pornit apoi ideea de a organiza tineretul politicește, adică pestriț, așa că fiecare partid sau organizație politică să-și aibă tineretul său. Pentru a combate sau a susținea aceste năzuinți, o seamă de oameni politici, din partide bineînțeles, pentru a-și ascunde intenția, anunță cu vâlvă mare organizarea „culturală“ și „patriotică“ a tineretului sub o firmă nouă.

Astfel „Universul“ din 28 August 1928 publică înființarea unei organizații numită L. A. N. (Liga Apărării Naționale) în care tinerii dela 12—19 ani să se numească „Arcașii lui Vodă Mihai“.

Nu discutăm forma, deși oricine va citi „L. A. N.“ va crede că e vorba de „L. A. N. C.“ și că „Arcașii lui Vodă Mihai“ fac parte din L. A. N. C.

Fondul însă ne pune pe gânduri. Căci precum „L. A. N.“ nu pare lipsită de Jidani, așa și „Arcașii lui Vodă Mihai“ nu par lipsiți de Jidani. „L. A. N.“ și „Arcașii“ trebue să fie quintesența neamului românesc și nicidecum arcași cu perciuni.

Să ne ierte d-l deputat Tătărăscu și d-l publicist C. Micioara, pentru amestecul nostru în treburile domniilor lor, dar acuma înțelegem mai bine dece societățile arcășești adevărat românești au fost întoarse dela serbările Unirii din Chișinău și dece aceste societăți sunt dușmănite de domniile lor: „Pentru ca să se facă loc Macabeilor“.

Arcaș.
(Rădăuți)

Din necazurile Maramureșenilor.

Domnule Director!

Dacă este cu putință și veți afla și Dvoastră de bine, Vă rog să se publice în prețuita noastră revistă următoarele:

In ziua de 26 August 1928, pela orele 7 dimineața intră în ograda subsemnatului un om și cum soția era prin ogradă, o roagă să-i dea ceva de mâncare. Chemându-l în lăuntru, văd un om cam de vre-o 45—50 ani; un om voinic, un om în putere. Soția îi pune să mănânce; în timpul cât dânsul a mâncat nu m'am putut răbda să nu-l întreb, de unde-i?, îmi spune bietul om că este din Maramureș.

Il mai întreb cum este starea câmpului, a sămănăturilor; îmi spune că maja de cucuruz este cu prețul de *1300 (una mie trei sute) Lei, un car de fân este cu prețul de 2500—3000 (două mii cinci sute până la trei mii) Lei.*

Pe urmă îl întreb că unde călătorește și dacă are familie: îmi spune că da are familie și caută de lucru ca să câștige ceva pentru dânsul și pentru existența familiei sale.

Să te miri! In țara aceasta unde se găsesc atâtea și atâtea bogății de tot felul; în țara aceasta aproape în întregime agricolă, să sufere populația dintr'o parte ori alta și să plătească maja de cucuruz cu suma de Lei 1300? Nu avem trenuri cari să transpoarte din o parte în alta a țării, pentru a veni în ajutorul populației ca să poată cumpăra mai ieftin? N'avem pe nimeni în drept să ceară lucrul acesta?, cei dela putere nu văd oare că ni se sapă groapa?, zic ni se sapă groapa fiindcă îl întreb pe bietul om, că cine ține magazine?, cine se indeletnicește cu desfacerea și aducerea din alte părți cu bucata?; îmi spune că numai, și numai *Jizii* cum zic ei la Jidani în dialectul lor Maramureșean.

Ți se rupe sufletul când vezi om cu putere, om în vigoare și să nu aibă lucru, să fie silit a cere mâncare, că nu mai poate merge, ca un cerșitor. Oare cei sluți și ciungi din răsboiu ce se mai fac?

Cei sus puși negreșit ar trebui să țină seamă de așa ceva, căci, cum, când sunt alegeri vin toți și spun, voi sunteți talpa țării, voi țăranii în special, după aceea îi lasă să-i exploateze care cum vrea, cum zice profetul: merg ca oaia spre junghiere și ca un miel mut să-l tundă, — negreșit ar trebui alt interes pentru țăranii aceia cari nu știu de vicleșuguri.

Dacă se spune că țăranul e talpa țării, atunci de talpa aceea trebue ținut cont, căci cum la o clădire talpa trebuie să fie trainică și sănătoasă, ca să stea clădirea bine, așa și de aceia cari se numesc talpa țării, trebue ținut socoteală și sărit în ajutorul lor; dacă talpa unei clădiri se slăbește, toată clădirea se prăbușește.

Primiți D-le Director asigurarea stimei ce vă păstrez.

Tiha-Bârgăului (jud. Năsăud).

Vasile Pop.

O întrebare D-lui Prefect de poliție din Cluj.

Are cunoștință Dl Prefect că în Cluj funcționează un institut de plasare și de sfătuire în alegerea carierii practice, înființat de loja francmasonă aparținând ordinului exclusiv jidovesc *B'nei Brith'*? Dacă are cunoștință, știe Dl Prefect, că acest așezământ, având legături cu toate firmele industriale și comerciale, și fiind condus de un Jidan, caută să plaseze în toate acele firme numai ucenici jidani, cu excluderea sistematică a elementului creștin?

Cunoaște Dl Prefect imensele resurse bănești și metodele cu care lucrează loja francmasonă și menționatul institut din Cluj, spre a zădărnici pătrunderea Românilor și a celorlalți creștini în industrie și comerț?

Crede Dsa că îi incumbă datoria oficială de a cerceta sorgintea banilor și întrebuințarea lor de către o societate clandestină jidovească, condusă din America?

Cunoaște Dl Prefect cazul Schönfeld?

Un creștin.
(Cluj).

*

Unde se tipăresc ziarele partidului național-liberal și național-țărănesc din Cluj. Denunțăm marelui public tristul și rușinosul fapt, că ziarul *„Națiunea“*, organ al partidului național-liberal se tipărește la Tip. „Cultura“, iar ziarul *„Patria“* organ al partidului național-țărănesc, la Tip. „Lapkiadó“ din Cluj, ambele tipografii în proprietate străină și majoritate evreească.

Iată, Onorate cititor, cum înțeleg partidele politice să fie *naționale.*

Pentru cititori!

Fiecare bun Român este dator să citească unul dintre ziarele de mai jos:

„Apărarea Națională” — Iași.
„Apărarea Națională” — Arad.
„Solidaritatea Creștină“ — Brăila.
„Sentinela” — Focșani.
„Buzduganul” — Buzău.
„Svastica Bănatului” — Timișoara.
„Chemarea” — Botoșani.
„Facla Românească” — București.
„Pământul Strămoșesc” — Iași.
„Deșteptarea” — Huși.
„Libertatea” — Orăștie.
„Lumea și Țara” — Cluj.
„Solia satelor” — Sibiu.

Corespondenţă din Huedin.

In părţile noastre de sub Vlădeasa a făcut vâlvă mare articolul d-lui profesor Cătuneanu, întitulat *„Praf în ochii Moţilor“* din revista „Infrăţirea Românească“, numărul de 15 August. Vă rog, d-le director, daţi-mi voe să spun şi eu câteva lămuriri şi nedumeriri.

Aici pela noi se vorbeşte mult despre deosebirea cum a sprijinit fostul prefect Hodor în hârtia sa către stăpânire chestia Moţilor, care a cerut caşi la Banffy şi Tischler, şi în moşia Urmanczi dreptate întreagă în păduri; pe când prefectul de astăzi vorbeşte despre dreptate făcută Moţilor, când toate pădurile lui Urmanczi s'au scutit pentru societatea jidovească „Călăţele“ (Groedel-Sennensieb).

Dreptatea buciumată de d-l prefect Dr. Partenie Dan i-a nemulţumit cu atât mai mult pe Moţi, cu cât în urmă, după parada dela Beliş, a ieşit la iveală că preţul păşunelor date din păduri tăiate, este statornicit între 1200—1500 lei pe jugăr; pe când în alte părţi s'a fixat jugărul cam la 200 lei.

Cum aceste locuri de păşuni sunt sterpe ori stâncoase, lumea pe aici vorbeşte că ţăranii vreau să le dea îndărăpt, mai ales cei din Scărişoara şi Horia-Arada.

N'are bani Moţul săracul!

O altă nemulţumire s'a mai iscat şi din felul cum au fost vestite comunele să iasă înaintea Comisiei de cercetare, cerută de Moţii păgubiţi în pădurile şi păşunile moşiei lui Bánffy.

Judecaţi domnule Director: Cele 11 comune, în frunte cu Răchiţele, au primit înştiinţarea în ziua de 11 August după amiază, că va sosi Comisia în ziua de 12 August dimineaţa. D-Voastră ştiţi ce depărtări sunt la munte, pentru a Vă da seama cu ce nesocotinţă lucrează slujbaşii ţării, când este vorba să se facă dreptate Moţilor. N'a fost de ajuns această ispravă, ci ne-a fost dat să aflăm, că apărătorul Moţilor d-l senator Amos Frâncu nu a fost citat la sosirea Comisiei, dar a fost invitat şi a sosit împreună cu Comisia avocatul grofului Banffy *Dr. Boilă* din Cluj.

Noi nu ştim ce a isprăvit comisia, pentrucă reprezentantul nostru a lipsit, nefiind chemat, şi protocol cu Moţii nu s'a luat.

Vă rugăm, domnule Director, să înaintaţi plângerea noastră Ministerului dela Bucureşti, ca să îndeplinească făgăduinţa răposatului de veşnică pomenire Ion Brătianu. Să-i fie ţărâna uşoară şi stăpânii să-i înfăptuiască cuvântul.

Un Moţ din Mărgău.

Adevărul cu mâna pe Talmud, în ce priveşte pe Goimi.

Traducere din „Brassói Lapok“ Nr. 198 (31 August 1928):

„Un pretins profesor cu permisul ministrului Duca a aranjat scandal antisemit în Braşov. Cu poliţie cu tot 15 oameni au fost prezenţi în adunarea antisemită din Braşov. După cum afirmă prefectura permisul ministerial e falş“.

„Braşov. (Dela informatorul ziarului „B. L.“). Braşovul, scutit până acum de agitaţii antisemite, a fost teatrul unei adunări antisemite edificătoare. Un domn din Cluj, care se întitulează profesor Popa, cu zile înainte a trâmbiţat adunarea, invitând pe curioşi într'o cârciumă din Prund. Popa, prezentându-se alaltăeri la prefectură şi referindu-se la aceea că are ordin dela ministrul de interne Duca, ca să ţină conferinţe antisemite în Ardeal, a cerut autorizaţia adunării. La cererea prefectului Mateescu, Popa a arătat ordinul, care, fiind bănuit de fals, a şi fost secvestrat din mâinile profesorului apărător de patrie.

Popa a şi abzis de-a mai ţine adunarea cu autorizaţie. Poliţia aflând însă de evenimentul ce se gregătea, prefectul (de poliţie) Ghinea ieri p. m., a trimis pe comisarul Forescu cu 2 detectivi şi cu 2 plutonieri majori ca să oprească adunarea. Când a sosit poliţia, congresul întreg era întrunit în număr de 15 cu poliţie şi cu cârciumar cu tot, dintre cari excepţionând pe Popa şi pe cei doi studenţi clujeni din suită, erau muncitori ce petreceau la un pahar de bere.

Căpitanul de poliţie a somat pe Popa ca să părăsească cârciuma, căci fără de permis oficial nici un fel de întrunire nu se poate ţinea. Popa s'a supus şi a ieşit cu cei 2 studenţi în Prund, unde urcându-se pe o ladă a început a atrage la sine pe trecători: Să vină aici cine vrea să audă dreptatea. Cine nu vrea să peară, să-mi asculte cuvântul...

Tocmai soseau muncitorii din ateliere, cari în psichoza cea mare a lui Bălan, au crezut că va fi vorba despre bandit şi l-au încunjurat pe prof. Popa. Intr'aceasta poliţia a mai trimis încă 6 sergenţi în Prund, unde Popa îşi începuse conferinţa cu frazele cunoscute antisemite, dela omorul ritual la dominaţia lumii. Lucrătorii primeau cu râsete vioaie observările mai însemnate ale lui Popa, mai târziu însă când profesorul a accentuat că guvernul liberal recunoscând pericolul, dânsul din încredinţarea lui Duca ţine conferinţele, l-au fluerat pe distinsul conferenţiar, fiind ascultătorii din opoziţie.

Incident mai serios n'a urmat, căci poliţia a terminat cu adunarea între ovaţiuni furtunoase, conducând pe profesorul la poliţie de unde îl excortează de pe teritoriul Braşovului.

Se pune însă întrebarea, că de unde şi-a câştigat Popa ordinul ministerului de interne?

Ne temem că actul cel fals într'adevăr Duca l-a subscris, deoarece s'a mai întâmplat astfel de greşeală cu autorizaţia congresului din Oradea“.

*

Adevărul cu mâna pe cruce şi cu inima la Christos, mântuitorul lumii, este următorul:

Incă din 27 Iulie a. c., am cerut autorizaţie pentru propagandă cuzistă dela d-l Mateescu prefect al judeţului Braşov. Am fost refuzat!

La 4 zile aceeaş cerere în scris şi pe larg documentată a fost respinsă. In ziua următoare iau cererea adresată ministerului de interne, având ca anexă cererea către prefect cu rezoluţia negativă pe ea şi o predau, înregistrând-o personal, la destinaţie. La aceasta până în prezent n'am primit nimic din minister. *(Semnificativ, câtă solicitudine ne poartă guvernul, nouă, antisemiţilor).*

După trecerea alor peste 3 săptămâni de aşteptare conformându-mă strict legii şi constituţiei paragrafilor 5, 25 şi 28, nu am mai cerut autorizaţie, ci am anunţat pe d-l Ghinea, prefect al poliţiei din Braşov, despre adunarea propusă pe 28 August în sala cea mare a restaurantului (nu cârciumă) Badea din Prund. Nu ştiu, din uitare, sau din rea voinţă, d-l Ghinea, primind anunţul la mână, acesta a rămas fără urmă în registrul poliţiei. Aceeaş zi, acelaş anunţ, l-am inmanuat şi d-lui prefect al Judeţului. Aici fiind înregistrat în regulă şi primind clauzula:

„Onor. Dlui Ministru de Interne spre a decide“, l-am primit la mână, şi l-am dus la Dl Ministru Duca, care binevoind a mă primi în audienţă, am fost trimis la Dl Subsecretar de Stat Tătărăscu, la Siguranţă, unde în ziua următoare mi s'a spus că s'a dat ordin telegrafic Dlui prefect Mateescu în favoarea autorizării adunării fixate pe 28 August la Braşov. In mână n'am primit nimic: deci n'a putut fi nicăiri bănuială de falş; cu atât mai puţin la

prefectură, unde interesându-mă de telegrama ministerială despre adunarea fixată la Braşov (nu autorizaţie pe întreg Ardealul) Dl Prefect însuş cu telegrama în mână mi-a spus că, da! am voie să ţin aceea adunare şi că se va ingriji să anunţe despre aceasta Prefectura Poliţiei.

In ziua aceea, 27 August — nu cu zile înainte, — prin tipărituri mici, — nu prin placate, — împărţite şi duse dela om la om, căci noi n'avem fonduri pentru propagandă, am anunţat adunarea pe 28 August etc. Cu o 1/2 oră înainte de începere, proprietarul restaurantului mă face atent, că poliţia l-a avertizat, că deoarece eu n'am nici o autorizaţie, să nu mă primească în sală dacă nu vrea să poarte consecinţele. Fug eu la Prefectura Poliţiei, unde mi se spune, că ambii domni Prefecţi, cu o oră înainte, s'au îndepărtat împreună — probabil în provincie, şi că ei n'au nici o ştire despre autorizaţia adunării. Timpul era înaintat, publicul, găsind porţile pentru adunarea în sală închise, se risipiea dela poartă, întorcându-se ca dela o moară stricată.

Dându-mi seama de situaţia creiată de dl Prefect de judeţ al Braşovului, Mateescu, care prin şmecherie şi anarchism cerca să-mi zădărnicească adunarea încuviinţată prin ordinul telegrafic al ministerului de interne, m'am decis să lucrez astfel ca să iasă la iveală, în toată goliciunea sa, şmecheria şi anarchismul dlui prefect al jud. Braşov. Am început conferinţa sub cerul liber, înaintea restaurantului, nu în cârciumă; oamenii ce veneau, nu se mai împrăştiau; am înfierat anarchismul puterii liberale dela Braşov, deci nu-i puteam lăuda pe liberali; din contră am conchis că, dacă şi Maniu cu Naţional-Ţărăniştii au avut de-a îndura astfel de şicanări în propaganda lor de idei şi în alegeri, nu mă mai miră de loc nemulţumirile lor strigate în lumea mare şi cu toate ocaziunile. Anarchia şi ilegalitatea de sus e totdeauna prielnică celor ce o sufere, celor de jos. Publicul de opoziţie, n'a avut deci de ce să mă fluere. Din contră, a fost unanim în aprecierea mea şi în desaprobarea poliţiei, care în continu mă conturba în vorbire. Aceasta, în cele din urmă mă depărtă dela tribună, care de fapt era o simplă ladă şi mă scoase din mulţime.

Acolo i-am întrebat dacă drumul îmi este spre poliţie. Mi-au spus că nu. Numai să nu mai vorbesc. Am intrat atunci în restaurantul d-lui Badea. Câţi au încăput din oameni, au intrat după mine. Ceilalţi au rămas afară, nemişcaţi, aşteptându-mă. Fără să mai întreb pe proprietar, am vorbit câteva vorbe şi înăuntru, unde îmi suna autorizaţia. Şi m'au oprit şi acolo. Deci zădărnicindu-mi-se adunarea autorizată de ministru şi reuşindu-mi ca abuzul neruşinat al dlui, acum fost prefect Mateescu, să-l am ca fotografiat, m'am depărtat. Nici închis, nici escortat. *Acesta-i adevărul adevărat şi creştinesc în contrazicere cu adevărul talmudist aranjat la adresa noastră a Goimilor*, în ce priveşte publicaţiunea din „Brassoi Lapok“, tradusă mai sus.

Şi nu m'aşi ocupa cu ea, de-ar ceti-o numai Jidani, dar o cetesc şi creştini: Unguri şi Români, cari nu pot pătrunde în adâncimea blăstămăţiei jidoveşti. Alb ca zăpada, te scoate negru ca bezna. Ce-i bun îl face rău. Ce-i rău, bun; astfel face el opinie publică prin presa liberă, asupra căreia s'a năpustit şi în mare parte a acaparat-o pe'ntreg rotogolul pământului. Numai aşa au devenit Max Goldstein şi Bujor, atentatorii dela Senat şi de airea, martirii neamului, iar adevărate suflete mari şi idealişti neînfricaţi, huligani sălbateci.

Săraci popoare creştine, când vă veţi deschide ochii să vedeţi ticăloşenia şi murdăria în care sunteţi târîţi prin alimentarea sufletească zilnică, cetind ziare şi literatură jidovească? Aud, că Hahamii au dat blăstăm asupra Jidovilor cari mai citesc „Universul“ — nu ştiu dacă-i adevărat — de când acesta a dovedit şi evidenţiat, adevărata fire alui Goldstein şi Bujor; fapt însă este, că Jidanii nu-i vezi să citească „Universul“, cu toate că acesta nu-i ziar antisemit, e pur şi simplu românesc şi cu regret, angajat guvernului; nu atacă pe Jidani, ci numai apără interesele româneşti, de ei. Românii însă, citesc „Dimineaţa“ şi citesc „Adivorul“ cu miile, cu toate că acestea ne submineazä şi ne pregătesc dezastrul naţional, prin scrierile şi narcotizarea noastră, căci sunt jidăneşti.

Domnule Ministru Duca, n'ai leac, nu pentru stânjenirea presei, ci pentru lecuirea-i şi răspunderea celor ce ne ponegresc prin rea voinţă, falş şi minciuni. D-ta mi-ai dat minimul din ce-mi atribue legea şi dreptul meu: autorizarea unei adunări publice la Braşov. Ei, ca să Te facă antisemit şi eventual să-Ţi strice si D-tale şi guvernului în zilele acestea grele ale Imprumutului, zic că mi-ai dat autorizaţie pentru conferinţe antisemite pentru întreg Ardealul.

O poţi asta tolera? D-le Ministru! Eu, aşa cred, nu poţi face altceva. Şi tot nu există chestie evreească şi pericol evreesc la noi???

Prof. N. Popa
(Cluj).

INFORMAŢIUNI

In mod excepţional şi acest număr apare în 16 pagini, în loc de 12.

*

Inscrierea în listele electorale. Atragem atenţiunea organizaţiunilor L. A. N. C. şi bărbaţilor noştri de încredere, să comunice aderenţilor noştri ca să-şi ceară la primării, înscrierea în listele electorale. Aceste înscrieri se fac în cursul lunei Septemvrie. Acei care rămân neluaţi în listele electorale, vor avea de alergat mai mult, după trecerea terminului de înscriere arătat.

*

Poblema schimbării numelor. E una din cele mai importante laturi a vieţii noastre naţionale de stat. Şi totuşi prin venalitatea politicianilor amorali şi a indiferenţii condamnabile a cetăţenilor băştinaşi e complect nesocotită. Consecinţele, ce decurg din acest fapt, sunt multiple şi neplăcute: între altele am putea cita confuzia, ce produc numele cu aspect românesc înlăuntrul ţării — şi compromiterea prestigiului ţării prin afacerile veroase ale unor anumite categorii de cetăţeni (ajunşi cetăţeni români prin graţia tratatelor de pace) în afara graniţelor. Prototipul reprezentativ al individului, care caută să-şi ascundă origina etnică în dosul numelui transformat, este *Jidovul*. Uşurinţa, cu care ministerul justiţiei acordă schimbarea numelor străine în nume specific româneşti, nu merită calificare. Din pilda ce urmează credem, că cititorul îşi va fi făcut o idee de ansamblu, asupra acestei chestiuni. Funcţionarii băncii Marmorosch Blank et Co. mai jos specificaţi şi-au transformat numele pistruiate în nume curat româneşti:

Berger a devenit francezul Berger;
Feldman a devenit băştinaşul Floru;
Zeisel — Zamfirescu;
Zeiner — Zănescu;
Herşcovici — Ericescu;
Levy — Livescu;
Horenstein — Horia.

Fără a mai adăuga ceva.

Cine e Jidanul David Feldman, *comerciant în Calea Griviței 24 — București.* David Feldman, comerciant jidan domiciliat actualmente în Calea Griviței 24 — București — ocupându-se cu negustoria de materiale de construcție și combustibil, multimilionar — e unul dintre cei mai scârboși paraziți ai Izraelului, procopsiți în timpul răsboiului din suferințele colective ale Românilor obijduiți de stăpânirea nemțească.

Veșnic rânjind ca o Iudă, dă din gură — iar atunci când îi vine la socoteală e impertinent.

Venit acasă în împrejurări misterioase, la câteva zile după ocuparea Bucureștilor de către Germani, și-a desbrăcat hainele militare (întrucât era soldat în armata română) și a intrat în slujba ocupanților ca *„indicator“* sau mai bine zis spion-iscoadă. In această calitate a jefuit ca în codru, reușind să strângă părăluțe frumoase.

In anul 1918, pe când Germanii începuseră să se retragă, Jidanul David Feldman a cumpărat dela aceștia pe nimic un vagon cu flanele — făcând dija „a groisser gheșeft“, Cu toate că a avut o purtare mizerabilă în timpul ocupației dușmane, cu toate că e dezertor din regimentul 14 Pioneri — Vaslui — astăzi sfidează. Vara își plimbă barba la Karlsbad.

Halal de Țara Românească!

*

Reviste primite la redacție

1. *„Observatorul“* No. 5 din Iulie 1928; ce apare în Beiuș, sub îngrijirea Dlui profesor Ioan Teiușanu, are un bogat material cultural, social și religios. In acest număr se găsește și darea de seamă asupra Serbărilor împreunate cu jubileul de 100 ani dela înființarea Liceului „Samuil Vulcan din Beiuș.

2. *„Tribuna Românilor Transnistrieni“* No. 8 și 9 pe Mai și Iunie 1928, ce apare în Chișinău, Str. Mihai Viteazul No. 50, are un interesant material literar din viața fraților noștri Moldoveni de dincolo de Nistru. Recomandăm cu căldură, această revistă, îngrijit redactată, în atențiunea bunilor Români, pentru a o ceti și sprijini. — Reproducem mai jos câteva informațiuni din această revistă, pentru a vedea cetitorii noștri, câtă fericire domnește în Rusia evreo-sovietică.

Omorîrea unui preot moldovean de către Soviete. In comuna Pârâta, raionul Dubăsarii-Noui a fost împușcat preotul moldovean Teodor Bocanschi, pentru ca să bage frica în țăranii moldoveni, care nu vor să dea cereale sovietelor.

Arestarea comuniștilor moldoveni. „B. S.“ Toți membri comitetului județean al B. K. P. (partidul comunist din întreaga Rusie) din Republica Moldovenească au fost arestați, fiind invinuiți de ieșiri antisemite și baterea Ovreilor. In legătură cu această chestiune sunt arestate 26 persoane.

Antisemitismul în R. S. S. S. (B. S.) Gazeta evreiască „Zvezda“ (Steaua) din Harcov comunică noui cazuri de antisemitism la fabrici. La fabrica din Kiew „Serp molot“ (secerea și ciocanul) un grup de lucrători de fer s'a aruncat asupra unui lucrător evreu, silindu-l să plece dela fabrică. Comitetul fabricii n'a găsit de cuviință să se amestece. Cazuri analoage au avut loc în Harcov la fabrica „Lenin“.

3. *„Facla Românească“* No. 28-29 din 5 August 1928, ce apare în București, Str. Vasile Lascăr 24, sub îngrijirea Dlui N. Casian are un material bogat și o fotografie a francmazonilor printre care găsim numeroși Români, uitați de sine, care ocupă servicii importante în administrația țării.

*

Studenții Români se mișcă. Cetim cu plăcere în ziare, că studenții Români, caută să fie de folos poporului din care și ei fac parte, ținând conferințe instructive, morale și practice și înființând biblioteci. Astfel de conferințe s'au ținut în Apoldul de jos, unde s'a înființat și o bibliotecă — apoi o petrecere în Miercurea-băi — și iarăși conferință în Poiana, toate comune fruntașe din județul Sibiu.

Sperăm că și studenții Români din alte județe nu vor rămânea mai pe jos ca cei din Județul Sibiu.

*

Dela organizația județului Cluj a Ligii Apărării Naționale Creștine. Președintele organizației L. A. N. C. a județului Cluj, înțelegând că după unirea sărbătorită la Iași trebue strânse rândurile aderenților noștri fără nici o zăbavă, a trimis tuturor fruntașilor din comunele județului următoarea adresă:

Stimate Domn,

Liga Apărării Naționale Creștine întărindu-se prin Unirea sărbătorită la Iași, în sfânta zi de Rusalii și pornind la muncă pentru propagandă și organizare, așa încât alegerile generale să ne găsească bine pregătiți, Vă rugăm să ne comunicați dacă mai putem să ne răzimăm pe sprijinul D-voastră politic, ca fruntaș în sat și om al nostru de încredere.

Dacă și astăzi, când poporul român poartă tot mai greu jugul jidănesc, mai sunteți părtaș la lupta noastră contra Jidanilor și a politicianilor jidoviți, atunci Vă rugăm să binevoiți a complecta și semna alăturatul formular și a ni-l trimite fără întârziere, la redacția revistei noastre „Infrățirea Românească“ din Cluj, str. Bob No. 7.

Cu distinsă stimă:

Președinte: I. C. CĂTUNEANU.

Secretar: Dr. A. ISTRATE

Iată textul formularului:

Domnule Președinte,

Subsemnat.................. născut..... în comuna............. județul............. la anul........, de confesiune............ starea civilă.................. cu domiciliul în comuna.................. str. .... nr....... de profesiune.................. am onoare a Vă ruga să binevoiți a mă înscrie / considera și pe mai departe înscris în Liga Apărării Naționale Creștine, organizația județului Cluj.

Totodată declar prin aceasta că voiu fi credincios principiilor organizației L. A. N. C., că voiu respecta statutul și regulamentul ei și că voiu executa dispozițiile luate de conducerea L. A. N. C.

Primiți d-le Președinte asigurarea deosebitei mele stime și consideratiuni

.... la .... 19..........

....

....

Recomandăm:

....

....

D-Sale

D-lui Președinte al organizației L. A. N. C.

CLUJ.

Doritorii (locuitori ai județului Cluj) a se înscrie în L. A. N. C., organizația județului Cluj, vor cere organizației (str. Bob nr. 7) acest formular și completat îl vor înainta pe adresa numită.

Români! Inșirați-Vă sub steagul L. A N. C.